

Hämeenlinnan kaupungin yhteisöjen vuosikatsaus 2024

www.hameenlinna.fi

Sisällys

1	Alkusanat.....	1
2	Kaupunkikonserni ja sen kehittyminen.....	3
3	Konsernin toiminta ja talous	4
3.1	Rahoitusasema.....	7
3.2	Investoinnit.....	7
3.3	Tulevaisuuden näkymiä	8
4	Hämeen Ammattikorkeakoulu Oy	9
5	Hämeenlinnan Asunnot Oy	16
6	Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy.....	20
7	Hämeenlinnan Pysäköinti Oy.....	26
8	Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö.....	30
9	Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy.....	34
10	Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö	38
11	Kiertokapula Oy	42
12	Koulutuskuntayhtymä Tavastia.....	46
13	Linnan Kehitys Oy	53
14	Linnan Kiinteistökehitys Oy	57
15	Verkatehdas Oy	61
16	Tunnuslukujen tulkinta ja laskentakaavat.....	66

1 Alkusanat

Tässä vuosikatsauksessa käsitellään Hämeenlinnan kaupunkikonsernin merkittäviä tytär- ja osakkuusyhteisöjä. Näihin lukeutuvat tässä katsauksessa myöhemmin luetellut kaupungin strategiset tytäryhteisöt sekä niiden lisäksi Koulutuskuntayhtymä Tavastia ja Kierotapula Oy.

Käsitteellä yhteisö tarkoitetaan tässä yhtiötä, säätiötä, osuuskuntia ja kuntayhtymiä. Tässä katsauksessa yhteisöistä puhuttaessa sekä niihin liittyvissä ylätasen analyyseissä viitataan nimenomaan edellä mainittuihin yhteisöihin kokonaisuutena, ellei erikseen toisin mainita.

Vuosikatsauksen tarkoituksena on lisätä kaupungin hallinnoiman toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä vahvistaa tietoon perustuvaa omistajaohjausta. Vuosikatsauksessa esitetään kunkin yhteisön perustiedot ja tunnusluvut, sekä tiivistelmä talouden ja toiminnan tilanteesta.

Lisäksi vuosikatsauksessa kerrotaan omistajapoliittisissa linjauksissa asetettujen pidemmän aikavälin tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupunkikonsernista ja sen kehityksestä. Strategisille tytäryhtiöille vuosittain kaupungin talousarvion yhteydessä asetettavien tavoitteiden toteutumisesta kerrotaan kaupungin tilin-päätöskirjassa.

Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konserni-valvonnan johtamisesta vastaa konsernijohto. Hämeenlinnan kaupungin konsernijohtoon kuuluu kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja, joiden toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Konsernia ohjataan kaupungin omistajapoliittisten linjausten ja konserniohjeen mukaisesti.

Vuosikatsauksen on koonnut kaupungin omistajaohjauksen yksikkö. Vuosikatsauksen tiedot perustuvat yhteisöjen tilinpäätösaineistoihin sekä yhteisöjen toimittamiin tietoihin ja kaupungin tilinpäätökseen.

Vuosikatsausta luettaessa on tärkeää huomioida, että yksittäiset luvut eivät kerro koko totuutta. Esimerkiksi kirjanpidolliset erät, kuten mahdolliset taseen alaskirjaukset, vaikuttavat tilikauden tulokseen, mutta eivät välttämättä vaikuta yhteisön toimintaan tai maksuvalmiuteen.

Vuosivaihteluun taas vaikuttavat merkittävästi yhteisöjen liiketoimintajärjestelyt ym. toiminnan muutokset. Monessa kaupungin yhteisössä kirjanpidon tulos ei suoraan kerro, onko yhteisö onnistunut tehtävässään, vaan tavoiteltu tulos näkyy niissä vaikutuksissa, joita yhteisö toiminnallaan tuottaa. Ohjeet tunnuslukujen tarkasteluun löytyvät vuosikatsauksen lopusta.

KAUPUNKIKONSERNI

Tilanne 25.3.2025

PERUSKAUPUNKI

Tytäryhteisöt

Elinkeinokehittäminen	Ääniv.
Linnan Kehitys Oy	100 %
Kulttuuri ja vapaa-aika	Ääniv.
Fredrika Wetterhoff -säätiö sr	60 %
Wetterhoff Oy	-
Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy	100 %
Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy	93,06 %
Hämeenlinnan Jäähalli Oy	86,4 %
Jyrätien Liikuntahallit Oy	33,33 %
Verkatehdas Oy	100 %
Hämeenlinnan Teatteri Oy	100 %
Kiinteistötoiminta	Ääniv.
Aulangon Kylpylä Oy	51 %
Hämeenlinnan Asunnot Oy	100 %
Linnan Isännöinti Oy	100 %
Hämeenlinnan Linja-autoasemakiinteistö Oy	100 %
Hämeenlinnan Seudun Opiskelija-asuntosäätiö sr	50 %
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö sr	62,5 %
Idänpään Toimintakeskus Oy	90 %
Kiinteistö Oy Harvialantie 420 C	100 %
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Kaupungintalot	100 %
Kiinteistö Oy Onesto	100 %
Kiinteistö Oy Rengon Härkäpirtti	54,17 %
Linnan Kiinteistökehitys Oy	100 %
KOy Hämeenlinnan Kasarmikatu 23	84,36 %
KOy Hämeenlinnan Turuntien liiketalo	81,04 %
KOy Innopark	100 %
KOy Iittalan Lasimäki	33 %
KOy Lammin Biokylä I	70 %
KOy Parolantie 104	100 %
Infra	Ääniv.
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy	100 %
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	76,6 %
HS-Hulevesipalvelut Oy	76,6 %

Kuntayhtymät

Kiinteistötoiminta	Ääniv.
Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastia (tytäryhteisö)	63,64 %
Koulutus	Ääniv.
Koulutuskuntayhtymä Tavastia (tytäryhteisö)	63,64 %
Tavastia Koulutus Oy	63,64 %
Muut	Ääniv.
Hämeen Maakuntaliitto	24,07 %
Osakkuusyhteisöt	
Sosiaali- ja terveystoiminta	Ääniv.
Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö sr	42,9 %
Koulutus	Ääniv.
Hämeen Ammattikorkeakoulu Oy	44,12 %
Hämeen Ammatti-instituutti	-
HAMK Akatemia Oy	-
Kiinteistötoiminta	Ääniv.
Asunto Oy Tuuloksentalo	46,48 %
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy	20 %
Jukolan Lintukoto Oy	43,73 %
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	40 %
Kiinteistö Oy Lamminraitti	20 %
Talo-Osakeyhtiö Hämeen Suoja	20 %

Muut yhteisöt

Kulttuuri ja vapaa-aika	Ääniv.
Tawast Golf & Country Club Oy	0,33 %
Infra	Ääniv.
Kiertokapula Oy	17,54 %
Tukipalvelut	Ääniv.
Kuntarahoitus Oyj	0,61 %
Kuntien Tiera Oy	2,16 %
Provincia Oy	3,8 %
Numera Palvelut Oy	17,52 %
Tempore Henkilöstöpalvelut Oy	-
Revire Perintä Oy	-
Onvire Oy	-
Tuomi Logistiikka Oy	0,02 %
Waltti Solutions Oy	3,41 %
Työvalmennussäätiö Luotsi sr	16,7 %
Luotsi Kehitys Oy	-
Kiinteistötoiminta	Ääniv.
Amplus Holding Oy	1,04 %
Asunto Oy Appara	3,5 %
Hauhotalo Oy	6,87 %
Kojamo Oyj	0,016 %
KAS asunnot Oy	0,046 %
Lammin Turvantalo Oy	2,45 %
Muut kiinteistö-/asuntoyhtiöt 5 kpl	
Muut	Ääniv.
Mandatum Oyj	0,000 %
Metsä Board Oyj	0,000 %
Nordea Bank Oyj	0,000 %
Reka Industrial Oyj	0,014 %
Sampo Oyj	0,000 %
UPM Kymmene Oyj	0,000 %
Osuuskunnat 5 kpl	
Muut säätiöt 6 kpl	

Kuva 1. Hämeenlinnan kaupungin yhteisöt ja kaupungin äänivalta 25.3.2025. Strategiset tytäryhteisöt lihavoituna

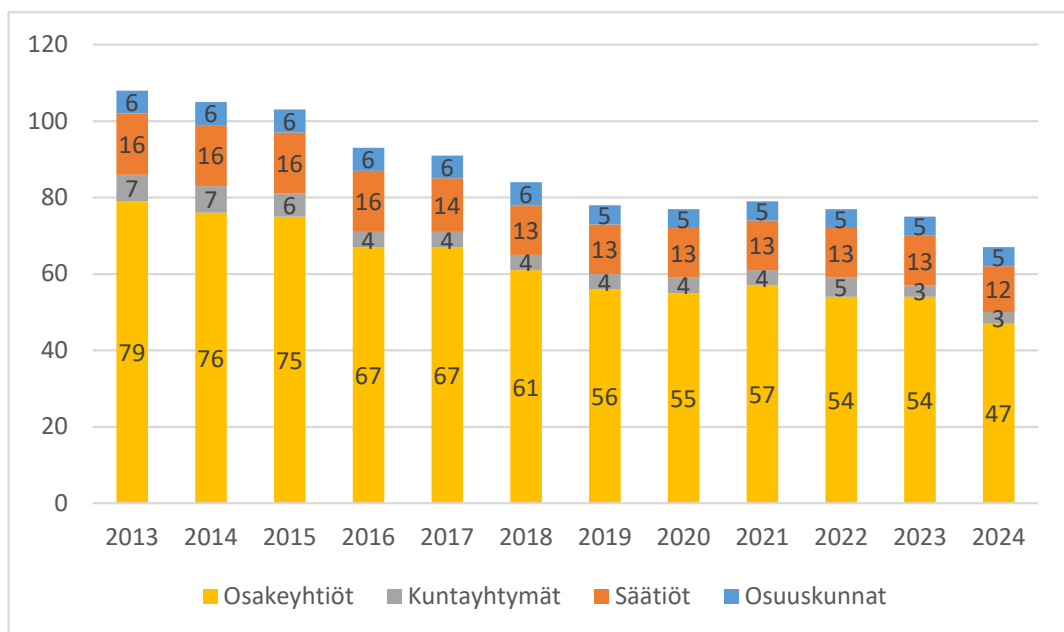
2 Kaupunkikonserni ja sen kehittyminen

Konsernirakenteen tiivistämistä jatkettiin vuoden 2024 aikana. Vuonna 2024 toteutetut konsernirakenteen muutokset koskivat lähinnä kaupungin vähemmistöomistuksessa (omistusosuus alle 20 %) olevia yhtiöitä. Konsernirakenne on nähtävissä kuvassa 1.

Vuoden 2024 aikana kaupunki myi omistamansa Suomi-rata Oy:n, Lammin Sahti Oy:n, As Oy Katinrannan, As Oy Parolantie 23:n, Avara Oy:n ja Vuokrakodit Holding Oy:n osakkeet, mistä kaupunki kirjasi yhteensä 176.540,17 € myyntivoiton. Uusia osakeomistuksia ei hankittu. Kaupungin tytäryhtiöistä alaskirjattiin Kiinteistö Oy Oneston osakkeet 970.103,57 €, mikä johtui Kanta-Hämeen hyvinvointialueen palveluverkkopäätöksestä, jonka mukaan terveysaseman ja

hammashoitolan toiminta tiloissa päättyy vuonna 2025. Sittemmin hyvinvointialueen kanssa on käynnistetty keskustelut Kiinteistö Oy Oneston osakekannan myymisestä Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle. Lisäksi kaupunki alaskirjasi vuoden 2024 lopussa Asunto Oy Alvettulankonnun osakkeet 27.633,28 €, kun Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päätti päiväkotitoiminnan loppumisesta tiloissa kesällä 2025. Konserniyhteisöjen lukumäärän kehittymistä on esitetty kuvassa 2.

Vuoden 2024 lopussa käynnistettiin selvitys Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastian yhdistämisestä Koulutuskuntayhtymä Tavastiaan. Näillä näkymin kuntayhtymien jäsenkunnille tullaan esittämään liikelaitoskuntayhtymän sulauttamista Koulutuskuntayhtymä Tavastiaan siten, että muutos astuu voimaan 1.1.2026.

Kuva 2. Hämeenlinnan kaupungin konsernirakenteen kehittyminen 2013-2024 (yhteisöjen lkm)

Kaupungin taseessa osakkeiden ja osuuksien arvo oli vuodenvaihteessa yhteensä 168,7 miljoonaa euroa, mikä oli n. 24 % emokaupungin taseen loppusummasta. Osakkeiden ja osuuksien arvo pieneni 833 tuhatta euroa edellisvuodesta (2023: 169,5 M€).

Kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöilleen myöntämiä lainoja oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 38 miljoonaa euroa. Lainojen määrä pieneni vuoden aikana 70 tuhannella eurolla. Korkoja lainoista saatiin 1,6 miljoonaa euroa.

Kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöilleen myöntämiä takauksia oli yhteensä 175 miljoonaa euroa. Takausten määrä pieneni vuoden aikana 324 tuhannella eurolla. Takaukset ja lainat on esitetty kuvissa 3 ja 4.

3 Konsernin toiminta ja talous

Vuosikatsauksen yhteisöjen liikevaihto kasvoi edellisvuodesta yhteensä noin 6 %. Vain Linnan Kiinteistökehitys Oy:n, Hämeenlinnan Asunnot Oy:n ja Linnan Kehitys Oy:n liikevaihto laski. Valtaosa vaikutuksesta kokonaisuuteen tuli Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n 6,2 miljoonan euron, Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:n noin 2,1 miljoonan euron ja Kiertokapula Oy:n 5,6 miljoonan euron liikevaihdon kasvusta sekä Linnan Kiinteistökehitys Oy:n 1,8 miljoonan euron liikevaihdon laskusta, mikä johtui pääosin kaupungin ja

Tytäryhteisö	Myönnetty	Lainamäärä		Lainamäärä		Korot 2024
		1.1.2024	Lyhennykset 2024	31.12.2024		
Aulangon Kylpylä Oy (pol)	2003-2005	1 300 000,00	-	1 300 000,00		-
Fredrika Wetterhoff -säätiö	1995	49 864,60	-	49 864,60		-
Hämeenlinnan Asunnot Oy	1991-1997	1 092 641,19	63 574,11	1 029 067,08		53 929,33
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy (pol)	1999	168 187,93	-	168 187,93		-
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy (pol)	2013	500 000,00	-	500 000,00		-
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	2003	34 092 560,00	-	34 092 560,00		1 568 257,76
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö		60 409,48	6 015,24	54 394,24		2 629,89
Kiinteistöosakeyhtiö Iittalan Lasimäki (pol)	2006	167 000,00	-	167 000,00		-
Verkatehdas Oy (pol)	2006	250 000,00	-	250 000,00		-
Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö	1989-1990	154 194,68	-	154 194,68		9 629,68
Yhteensä		37 834 857,88	69 589,35	37 765 268,53		1 634 446,66

pol = pääomalaina

Osakkuusyhteisö	Myönnetty	Lainamäärä		Lainamäärä		Korot 2024
		1.1.2024	Lyhennykset 2024	31.12.2024		
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy (pol)	1999	168 187,93	-	168 187,93		-
Yhteensä		168 187,93	-	168 187,93		-

yhteensä 37 933 456,46

Kuva 3. Hämeenlinnan kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöilleen antamat lainat

Tytäryhteisö	Myönnetty	Lainamäärä 31.12.2024	Lainamäärä 31.12.2023
Aulangon Kylpylä Oy	2004-2006	2 185 000,00	2 380 000,00
Fredrika Wetterhoff -säätö	2018	210 000,00	210 000,00
Hämeenlinnan Asunnot Oy	2009-2024	57 620 539,48	52 763 291,48
Hämeenlinnan Kaupungin Teatteri Oy	2008	526 068,00	657 572,00
Hämeenlinnan Liikuntahallit oy	2013-2022	10 675 785,00	11 520 468,00
Hämeenlinnan Jäähalli Oy	2010-2020	3 187 500,00	3 622 500,00
Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy	2019	190 000,00	228 000,00
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy	2009-2019	18 452 375,00	19 041 263,00
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	2008-2024	23 526 389,05	22 684 589,50
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö	2000-2024	18 759 939,59	19 561 024,13
Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö	2005-2024	11 842 286,87	12 288 168,77
Kiinteistö Oy Harvialantie 420 C	2016	2 210 000,00	2 340 000,00
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Kaupungintalot	2006-2021	3 730 145,33	4 345 877,33
Linnan Kiinteistökehitys Oy	2003-2015	15 439 582,00	16 275 415,40
Verkatehdas	2007-2017	2 542 691,52	2 872 422,16
Yhteensä		171 098 301,84	170 790 591,77

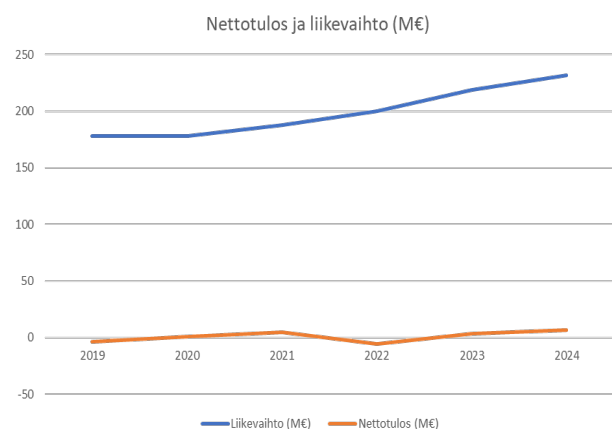
Osakkuusyhteisö	Myönnetty	Lainamäärä 31.12.2024	Lainamäärä 31.12.2023
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	2008-2009	2 982 750,00	3 407 256,00
Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö	2013	247 500,00	275 000,00
Talo Oy Hämeen Suoja	2019	111 975,00	117 975,00
Kanta-Hämeen Sairaskotisäätiö	2015	-	158 672,00
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy	2021	105 000,00	120 000,00
Yhteensä		3 447 225,00	4 078 903,00

yhteensä 174 545 526,84

Kuva 4. Hämeenlinnan kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöilleen antamat takaukset

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen välisen kiinteistökaupan vaikutuksesta kaupungin ja yhtiön väliseen vuokrajärjestelyyn.

Yhteisöjen yhteenlaskettu tulos oli 4,9 miljoonaa euroa. Tämä parani noin 31 % edellisvuodesta, mutta vaihtelu yhteisöjen välillä oli hyvin suurta. Kuvat 5 ja 6 esittävät tilikauden tuloksen liikevaihdon sekä nettotuloksen kehitystä. Kuten kuvasta 5 havaitaan, nettotulos

Kuva 5. Yhteisöjen yhteenlasketun nettotuloksen ja liikevaihdon kehitys

1 000 €	2024	2024	2024
Yhteisö	Liikevaihto	Nettotulos	Tilikauden tulos
Hämeen ammattikorkeakoulu Oy	71 308	3 343	3 343
Hämeenlinnan Asunnot Oy	16 776	58	-568
Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy	2 890	-522	-522
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy	1 785	65	0
Hämeenlinnan Seudun Opiskelija-asuntosäätiö sr	2 982	34	34
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	24 472	-420	-420
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö sr	4 913	265	16
Kiertokapula Oy	40 312	1 889	1 089
Koulutuskuntayhtymä Tavastia	47 917	1 753	1 466
Linnan Kehitys Oy	2 612	179	179
Linnan Kiinteistökehitys Oy	11 182	84	84
Verkatehdas Oy	4 442	182	171
Kaikki yhteensä	231 591	6 910	4 872

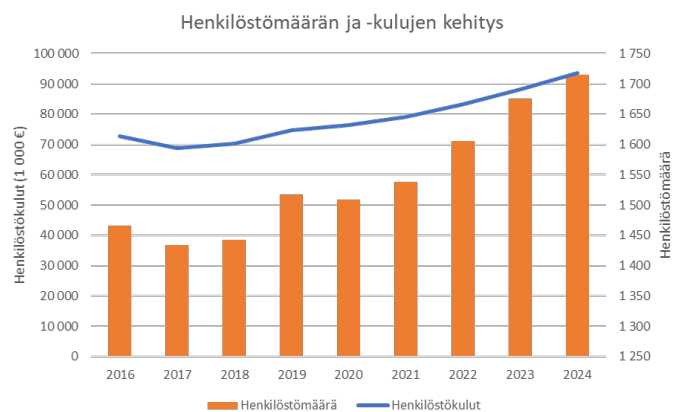
Kuva 6. Yhteisöjen liikevaihto ja tulokset vuonna 2024

on pysynyt tarkastelujaksolla melko muuttumattomana liikevaihdon kasvusta huolimatta.

Nettotuloksen kehitykseen vaikuttivat erityisesti Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:n 1,2 miljoonaa euroa, Koulutuskuntayhtymä Tavastian 991 tuhatta euroa ja Kiertokapulan 800 tuhatta euroa parantuneet tulokset sekä Linnan Kiinteistökehityksen 1,2 miljoonaa euroa pienentynyt tulos. Hämeenlinnan Seudun Veden taksankorotuksilla oli merkittävä rooli tulokset kehityksessä, mutta yhtiön tulos jäi silti 420 tuhatta euroa tappiolliseksi. Linnan Kiinteistökehityksen tulos oli laskusta huolimatta 84 tuhatta euroa voitollinen. Koulutuskuntayhtymä Tavastia tulos kolminkertaistui ollen 1.466 miljoonaa euroa voitollinen. Voitollisen tuloksen tekivät myös Hämeen Ammattikorkeakoulu Oy, Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö,

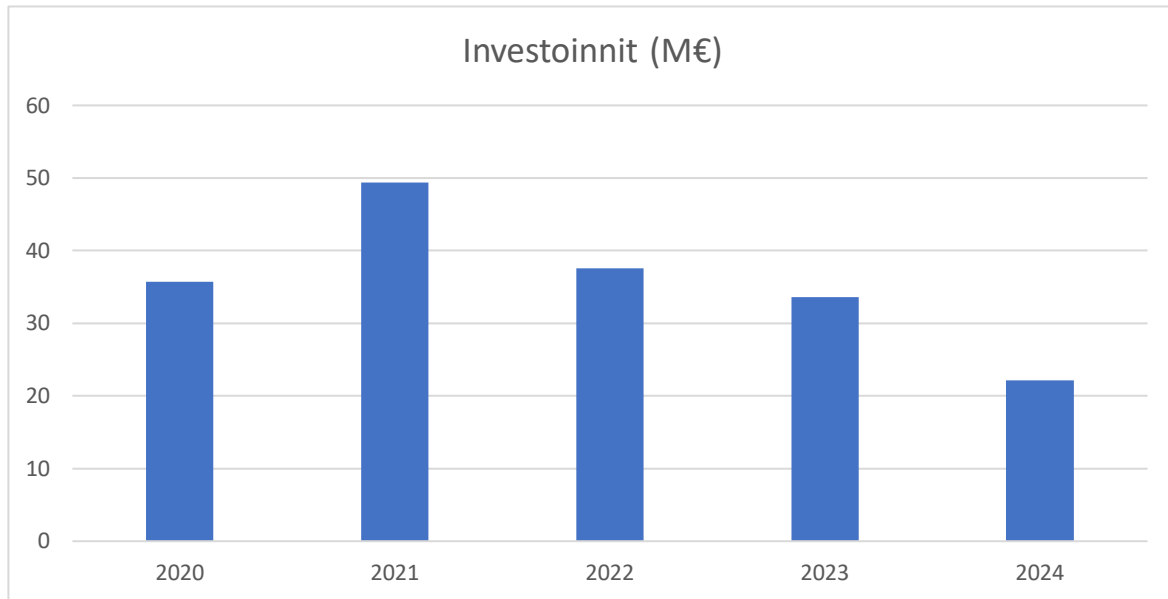
Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö, Linnan Kehitys Oy sekä Verkatehdas Oy.

Tappiollisen tuloksen tekivät Hämeenlinnan Seudun Veden lisäksi Hämeenlinnan Asunnot Oy ja Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy.

Kuva 7. Yhteisöjen henkilöstön määrän ja henkilöstökulujen kehitys

Katsauksen yhteisöjen palveluksessa oli yhteensä 1.715 henkilöä. Määrä kasvoi edellisvuodesta 39 henkilöllä ja henkilöstökulut kasvoivat vastaavasti 5,5 miljoonaa euroa. Kuva 7 näyttää henkilöstöön liittyvää kehitystä useammalta vuodelta.

Kuva 8. Yhteisöjen investointien kehitys

3.1 Rahoitusasema

Yhteisöjen rahoitusasema kehittyi vuoden aikana vaihtelevasti. Pääosan yhteisöistä rahoitusasema quick ratiolla mitattuna oli vuoden vaihteessa erinomaisella tai hyvällä tasolla.

Rahoitusasema oli heikko ainoastaan Verkatehtaalla ja Hämeenlinnan seudun Opiskelijasuntosäätiöllä, joiden rahavarat ja lyhytaikaiset saamiset olivat merkittävästi lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan nähden alemmat. Yhteisöjen maksuvalmius kuvatulla tavoin mitattuna parani keskimäärin 26 %.

Merkittäviä muutoksia oli Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:llä ja Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiöllä, joiden maksuvalmius nousi tyydyttävältä hyvälle tasolle sekä Hämeenlinnan Asunnot Oy:llä, jonka maksuvalmius laski tyydyttävältä välttävälle tasolle.

3.2 Investoinnit

Tässä vuosikatsauksessa tarkastellut yhteisöt tekivät investointeja yhteensä n. 22 miljoonalla eurolla vuonna 2024 (kuva 8). Merkittävimmät raportoidut investoinnit liittyivät pääosin rakennuksiin ja saneerauksiin. Kokoluokaltaan kokonaisuuteen vaikuttavimmat investointimäärät olivat Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:llä, Hämeenlinnan Asunnot Oy:llä, Verkatehtaalla Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastialla ja Kiertokapula Oy:llä.

Hämeenlinnan Seudun Vesi investoi yhteensä 6,5 miljoonalla eurolla, mihin kuului esimerkiksi uuden asemakaava-alueen rakentaminen Hämeenlinnassa, Akaan ja Lammin keskustan katu- ja vesihuoltosaneeraukset sekä Luukkaanlahden tuloviemärin saneeraus Hämeenlinnassa.

Hämeenlinnan Asuntojen investoinnit liittyivät pääosin korjauskuluihin, joita oli tilikaudella 3,1 miljoonan euron edestä.

Verkatehtaalla opistotalon suunnittelukustannukset olivat yhteensä 332 tuhatta euroa.

Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastian euromääräisesti suurin investointihanke oli noin 500 tuhannen euron Hattelmalantie 8 F-rakennuksen yläkerrassa toteutettu saneeraus työ. Kiertokapulalla olennaisimpia investointeja olivat Riihimäen kiertoaseman rakentaminen ja littalan kiertoaseman suunnittelu.

Hämeenlinnan Seudun Opiskelija-asuntosäätiö ei pystynyt vuonna 2024 investoimaan lainkaan. Säätiön investointinäkymiä hämärtävät HAMKin keskustakampusuunnitelmat.

3.3 Tulevaisuuden näkymiä

Maailman taloustilanne ja geopoliittiset asiat tulevat edelleen vaikuttamaan konserniyhteisöjen toimintaan vuonna 2025. Tulevaisuudessa näkyy tarve vastata toimintaympäristön muutoksiin ja varmistaa kestävä taloudellinen ja liiketoiminnallinen kehitys. Konserni pyrkii ennakoimaan riskejä, kehittämään toimintatapojaan ja hyödyntämään strategisia mahdollisuuksia tulevina vuosina menestyksen takaamiseksi.

Yhteisöjen tulevaisuuden näkymistä nousee esiin kustannusten kasvu ja investointien tarve. Esimerkiksi tarvittavat korjaustoimenpiteet ja kiinteistökannan kehittäminen vaativat merkittäviä investointeja ja jatkuvaa huolenpitoa käyttöasteiden ylläpitämiseksi. Yhtiöt pyrkivät hallinnoimaan taloudellisia riskejä mm. sopeuttamistoimenpiteillä, strategisella suunnittelulla ja varainhoidolla.

Yhteisöjen toimintaympäristö muuttuu edelleen. Kiinteistömarkkinoiden haasteet, ympäristösääntelyn tiukentuminen sekä yhteistyön tiivistyminen hyvinvointialueen kanssa tulevat värittämään yhteisöjen arkea myös jatkossa. Lisäksi hankintalakiin kaavailut muutokset tulevat toteutuessaan vaikuttamaan myös yhteisöjen palveluhankintaan.

Tuleva kehitys edellyttää sopeutumista muuttuviin tarpeisiin ja vahvaa yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Yhtiöt panostavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseen varmistaa toiminnan tehokkuuden ja turvallisuuden. Tämä sisältää esimerkiksi fyysisen ja digitaalisen turvallisuuden parantamisen sekä riskien arvioinnin ja hallintamenettelyjen tehostamisen.

4 Hämeen Ammattikorkeakoulu Oy

Y-tunnus: 2617489-3

Visamäentie 35 A, 13100 Hämeenlinna

www.hamk.fi

Toimitusjohtaja: Pertti Puusaari

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 44,12 %

Hallituksen jäsenet: Tarja Filatov (HML) pj, Veera Kiretti, Kari Moisiola, Jari Marjamäki, Kirsi Lehto (HML), Jarkko Koivula, Sami Kotiniemi, Piia Gauriloff (päättynyt 21.10.2024), Mikko Hakala (alkaen 22.10.2024), Leenakaija Lehto

Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Yhtiön tehtävänä on lisäksi harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatio-toimintaa sekä taiteellista toimintaa. HAMK Akatemia Oy ja Hämeen ammatti-instituutti Oy ovat Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n 100 % tytäryhtiöitä.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK) on opimis- ja tutkimusyhteisö tekijöille, jotka haluavat tarttua toimeen ja rakentaa yhteistä tulevaisuuttamme. HAMK on

koulutuskorkeakoulu, jonka osaaminen perustuu korkeatasoiseen soveltavaan tutkimukseen. Yhtiö tekee aktiivista yhteistyötä yritysten sekä julkisen ja kolmannen sektorin kanssa.

HAMK on rohkea ja luova uudistaja, jonka toiminta on hyödyllistä ja vaikuttavaa. Onnistumiset mitataan teoissa ja tuloksissa. Valmistuneet opiskelijat parastavat osaamisellaan maailmaa. Soveltava tutkimus tuottaa elinvoimaa, kestävyyttä ja hyvinvointia. HAMK:lle on strateginen valinta olla kansainvälisesti ja kansallisesti verkostoitunut Eurooppa-yliopisto.

Vuonna 2024 koulutuksessa otettiin merkittäviä kehitysaskelia kohti Design Based Education -mallin toteuttamista. Erilaiset valmennukset ja kehittämispäivät edistivät opettajien, opiskelijoiden ja koko HAMK yhteisön osaamista. Toisaalta mallin edistymistä seurattiin tutkimuksella, jolla haluttiin selvittää, miten malli toimii käytännössä ja miten sitä tulisi edelleen parantaa. Pilotit aloittivat toimintansa ja hyviä käytänteitä jaettiin aktiivisesti koulutusten kesken.

Kesäkuussa Hämeen Ammattikorkeakoulu emännöi kansallista Pedaforum 2024 tapahtumaa. Kolmipäiväinen tapahtuma keräsi korkeakoulupedagogiikan asiantuntijat yhteen jakamaan kokemuksia hyvistä käytännöistä ja tietoa korkeakoulupedagogisesta

tutkimuksesta laadukkaan oppimisen edistämiseksi ja opetuksen kehittämiseksi. Tapah-tuma keräsi yli 400 opetuksen, ohjauksen ja opintohallinnon asiantuntijaa sekä muita korkeakouluopetuksesta ja -tutkimuksesta kiinnostuneita osallistujia.

RUN Regional University Network jatkoi työtään Eurooppa yliopiston edelleen kehittämiseksi. Vuosittainen General Assembly pidettiin Itävallassa syksyllä 2024.

HAMK aloitti neljän muun ammattikorkeakoulun kanssa ammatillisen tohtoriohjelman kehittämisen. Ammattikorkeakouluissa ollaan erittäin huolissaan Suomen kilpailukyvyn ja tuottavuuskehityksen heikentymisestä. Ammatillisella tohtoritutkinnolla tavoitellaan erityisesti pk- sektorin osaamisen vahvistamista uusien tuotteiden, palveluiden ja innovaatioiden kehittämiseen ja sitä kautta kilpailukyvyn merkittävään kasvuun.

Hämeen ammattikorkeakoulun omistamasta Hämeen ammatti-instituutista tehtiin tulevaisuus selvitys, jossa päädyttiin suosittelemaan yhdistymistä ammattiopisto Tavastian kanssa.

Vuosi 2024 jää mieliin myös erityisenä "valmistelujen vuotena". HAMK:ssa valmisteltiin suuria investointeja tuleville vuosille, kun sekä Riihimäellä että Hämeenlinnassa herätettiin ajatukset ns. keskustakampuksista. Riihimäellä on tarkoitus siirtyä junaradan läheisyyteen investoimalla uuteen kampukseen ja luopua tämän myötä nykyisestä. Hämeenlinnassa aloitettiin ns. keskustakampuksen

valmistelu. Hämeenlinnan keskustakampuksen myötä toimintomme kahta tutkimus-kiinteistöä lukuun ottamatta siirtyisivät Hämeenlinnan keskusta, linja-autoaseman kupeeseen.

Investoinnit

Investoinnit tietokonejärjestelmiin ja ohjelmiin 418 t€, kiinteistöjen liittymismaksut 29 t€, tuotantorakennuksiin 4 736 t€ (SmartBio Hämeenlinnassa), perusparannukset 442 t€, sähköjärjestelmät 29 t€, vesi- ja viemärijärjestelmät 93 t€, Lämmitys- ja ilmastointijärjestelmät 37 t€, tietokoneet 53 t€, Kuljetusvälineet 80 t€, muut laitteet ja kalusteet 514 t€, metsäkoneiden ja maatalouskoneiden menojäännöspoisto 107 t€.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2025 budjetissa arvioidaan liikevaihdon ja muiden toimintatuottojen kasvavan reilulla 1,8 miljoonalla vuoden 2024 (73,2 miljoonaa euroa) toteutumaan verrattuna. Perusrahoitus kasvaa budjettivuonna 2025 n. 3,5 miljoonaa euroa vuoden 2024 perusrahoitukseen verrattuna. Lisäaloituspaikkarahoitukset pienenevät n. 300 tuhatta euroa vuoteen 2024 verrattuna. Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen ennakoidaan kasvavan vuodelle 2025 (1,4 M euroa).

Liiketoiminnan tuottojen ja muiden tuottojen osalta lukuvuosimaksullisten opiskelijoiden osalta liikevaihdon ennustetaan laskevan hie-man 2024 toteutumasta (-1,2 M€). Syynä tähän ovat toisaalta lakimuutokset, toisaalta

omat toimenpiteet, joiden myötä tavoitteenamme on saada opiskelijoiksi vain aidosti sitä tarkoitusta varten maahan tulevat EU- ja ETA-maiden ulkopuoliset henkilöt. Myöskään koulutuksen myyntituottojen ei uskota toteutuvan aivan huippuvuoden 2024 tasolla.

Tilikauden tuloksen osalta pyritään maltilliseen positiiviseen tulokseen. Toiminnan osalta pyritään toteuttamaan ja saavuttamaan kaikki asetetut strategian välitavoitteet.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Riskienhallinta yhdistettiin vuoden 2024 alusta laatupäällikön tehtäviin. Ajantasainen riskien kartoitus ja sen pohjalta tehty riskienhallintaraportti hallitukselle laadittiin vuoden 2024 aikana. Riskienhallinnan toimintaohjeet tullaan saattamaan ajan tasalle vuoden 2025 aikana.

Riskikartoituksessa merkittävimmät riskit jaettiin kolmeen osa-alueeseen; strategiaan tavoitteisiin (duaalimalli, Professional Doctorate, keskustakampukset, seutukaupungit, kehitysnäky- ja projektit), TKI-toimintaan (rahoitus, innovaatiot, laajuus ja fokus, julkaisut) sekä asenteisiin ja kulttuurieroihin (rasismi, villit agentit, kansainväliset opiskelijat) liittyviin riskeihin. Kukin tunnistettu riski on pisteytetty ja analysoitu, sekä niiden yhteydessä on tunnistettu mekanismi tai vastavoima, jonka avulla joko riskin todennäköisyyttä tai vaikutusta pyritään pienentämään.

Mainittujen lisäksi HAMK:lla on merkittävä sijoitusvarallisuus, jonka osalta riskit minimoidaan kaikin käytettävissä olevin keinoin (hajautus kolmeen eri sijoitussalkkuun, ajallinen hajautus, hajautus useaan eri sijoitusluokkaan (korkosijoituksiin, osakkeisiin ja vaihtoehtoihin sijoituksiin). Lisäksi sijoitussalkkujen konaisallokaatiota muutetaan jatkuvasti vastaamaan muuttuvaa sijoitusmarkkinaa.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Hämeen ammattikorkeakoulu on aktiivinen ja kilpailukykyinen korkeakoulu, jolla on tasapainoinen talous.	Vuosi 2024 oli erittäin hyvä vuosi taloudellisesti ja toiminnallisesti. Liikevaihdon osalta sekä viime vuoden liikevaihto (+6,2 M€), että budjetoitu liikevaihto ylittivät merkittävästi (+4,3 M€). Lukuvuosimaksut (6,7 M€) kasvoivat reippaasti yli viime vuoden (+3,8 M€) ja budjetoidun (+4,1 M€) tason. Saimme myös muuttaman suuremman osaamisen viennin hankkeen ja HAMK Globalin liikevaihto ylitti budjetoidun tason 1 M€:lla. Vastaavasti henkilöstökulut kasvoivat vuoteen 2023 verrattuna (+3,9 miljoonaa euroa) ja budjetti ylittyi henkilöstökulujen osalta (+1 M€). Henkilöstökulut kasvoivat linjassa liikevaihdon kanssa. Yhtiön liikevoitto oli erinomainen, 2,1 M€ laskien hieman vuoden 2023 tilanteesta (0,2 M€). Sijoitustoiminta oli erinomaista, käyvän arvon muutos oli 878 t€ ja nettotulot 231 t€. Näin tilikauden tulokseksi kirjattiin 3 342 460,28 €. Vuoden 2024 opetukselliset ja rakennusinvestoinnit toteutettiin suunnitellusti.
Tehtävänsä mukaisesti Hämeen Ammattikorkeakoulu vahvistaa toimialueensa elinvoimaa ja houkuttelevuutta sekä edistää alueen työelämän ja elinkeinorakenteen kehittymistä. Yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin kanssa rakennetaan Hämeenlinnasta osaamisintensiivisen koulutus- ja yritystoiminnan keskus, missä korostuvat erityisesti uudistuvan teollisuuden, bio- ja kiertotalouden sekä digitalisaation ja älykkäiden palveluiden ratkaisut. Alue- talouden kasvua edistävä monipuolinen tutkimusyhteistyö elinkeinoelämän, muiden	HAMK on jatkanut määrätietoisesti tutkimustoiminnan vahvistamista. Vuoden 2024 tavoite 15 milj. euron kokonaisvolyyymi saavutettiin. Yrityksiltä saatu rahoitus koostui liiketoimintana tehdystä tutkimuspalvelusta sekä hankkeiden omarahoituksista. Vuoden 2024 tavoite kaksinkertaistaa vuoden 2019 jäi vielä saavuttamatta, joskin useita toimenpiteitä tämän saavuttamiseksi on saatu edistettyä. TKI-palveluiden myyntiprosessin kehittäminen sekä osaamiseen ja infrastruktuurien laajempaan käyttöön liittyvä tuotteistaminen lisäävät huomattavasti mahdollisuuksia yritysrahoitukseen tulevaisuudessa. Yhä kiinnostavimpien tutkimusaihioiden myötä myös yritysten rahoitusosuudet projektien omarahoituksissa

korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa vahvistuu edelleen.

Ammattikorkeakoulu toimii tiiviissä yhteistyössä yritysten, yhteisöjen ja omistajakuntien kanssa. HAMK kehittää toimintaansa siten, että toimialueeseen kohdistuvat suorat yritys- ja työllisyysvaikutukset entisestään paranevat.

ovat lisääntymässä huolimatta yritysten osin heikosta taloustilanteesta.

Parhauden strategiaa työstettiin edelleen työelämän kanssa tehtävän yhteistyön suuntaan ja ohjaamaan profiloidummin tutkimusosaamisen kehittämistä. Tavoitteessa lisätä tutkimustoiminnan ratkaisuhakuisuutta ja työelämän kilpailukykyä parantavaan suuntaan on edetty hyvin. Tutkimustoiminnan laadun parantumisesta kertoo mm. saavutettu toinen HAMK:n johtama Suomen Akatemia hanke, sekä uusi Business Finland hanke.

Kehitystyössä keskeisenä elementtinä on Smart Systems/Solutions & Biotechnology tutkimus- ja koulutusympäristö, joka valmistui suunniteltua aiemmin, vuoden 2024 lopussa. Toiminta ja toimintatapojen kehittäminen uusissa moderneissa tiloissa, kärkiyritysten sitoutuminen tutkimusekosysteemityöhön sekä ekosysteemeissä tehdyn korkealaatuisen tutkimuksen julkaiseminen ovat keskiössä tulevana vuonna. Tutkimustoimintaa on vahvistettu edelleen osana RUN:n jatkuvasti kehittyviä kansainvälisiä tutkimusryhmiä ja innovaatiohubeja.

HAMK edistää Hämeenlinnan yliopistotatuk-sen saamista osaltaan siten, että Hämeenlinnassa on jatkossa hyvät edellytykset kotimais-ten ja kansainvälisten ammattikorkeakoulu- ja yliopistotutkintojen suorittamiseen myös monipaikkaisesti.

HAMK vahvistaa Hämeenlinnaa kansainväli-senä korkeakoulukaupunkina ja osaltaan edis-tää kansainvälisten osaajien sijoittumista alu-eelle. HAMK tukee myös alueellaan toimivien yritysten kansainvälistymistä.

Osaavimman työyhteisön kehittäminen on erittäin tärkeää, kun tavoittelemme asemaa Suomen ensimmäisenä osakeyhtiömuotoisena työelämän koulutusyliopistona. HAMK hyödyntää täysimääräisesti myös eurooppalaisen yliopiston tarjoamat mahdollisuudet osaamispääoman kehittämiseen koulutuksen, tutkimuksen sekä innovaatiotoiminnan alueilla. Eurooppa yliopisto RUN on myös keskeinen osaajapooli, jota hyödynnetään osana toimintaa.

Lukuvuosimaksullisten opiskelijoiden määrä nousee edelleen tasaisesti ja hallitusti. Tavoitteena on saavuttaa 1000 opiskelijaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Englanninkielisen koulutuksen tarjonta on kattava ja kansainvälisten opiskelijoiden osuus kaikista

	opiskelijoista on yksi merkittävimmistä Suomessa. Tällä hetkellä tarjonnassa on 14 Bachelor-tasoista ja 2 Master-tasoista tutkintoon johtavaa koulutusta. Useat RUN- kaksoistutkinnot täydentävät entisestään opiskelijoille kohdennettua tarjontaa.
Ammattikorkeakoulu tukee opiskelijoiden osaamisintensiivisen yritystoiminnan syntymistä alueelle yhdessä alueen muiden yrityskehittäjien kanssa sekä edistää nuorten sijoitumista alueelle tarjoamalla yrityksille mahdollisuuksia osallistua tutkimukseen ja koulutukseen.	Tavoitteenamme on strategiamme mukaisesti vahvasti työelämään kytkeytyvä koulutus, jota leimaa ajantasaisuus, uudistavuus ja osaaminen. Yritteliään korkeakoulun konseptia on viety osaksi koulutusta kaikissa koulutuksissa. Kaikki koulutukset alkavat Diili- toteutuksella. Diili -viikot ja Design Factory -toteutukset ovat tuoneet myös TKI- toiminnan vahvemmin osaksi koulutusta. HAMK oli vuonna 2022 (Vipusen) luvuilla arvioituna Suomen toiseksi paras yrittäjyysasteessa. TKI-toiminnan integrointi opetukseen lisää valmiutta innovatiiviseen ajatteluun ja uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin. Vuonna 2023 aloitettua koulutuksen kehittämistä HAMK:n Design Based Education (DBE) -pedagogiikan avulla otettiin voimakkaasti käyttöön vuoden 2024 aikana.
Hämeenlinnaan tehtävissä merkittävimmissä investoinneissa panostetaan erityisesti korkeakoulukeskuksen yhteiseen kehittämiseen ja suunnitteluun.	Uusi Smart&Bio -laboratorio valmistui ajallaan marraskuussa 2024. Uutta keskustakampus Hanketta edistettiin voimakkaasti Hämeenlinnassa.

Tuloslaskelma 1 000 €

	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	54 419	56 662	58 026	65 101	71 308
- josta myynti kaupungille		230	110	113	0
Valmistus omaan käyttöön	83	92	134	108	72
Liiketoiminnan muut tuotot	1 524	1 406	1 607	1 756	1 788
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	2 382	2 376	2 784	2 855	2 565
Henkilöstökulut	38 134	39 118	40 021	42 842	46 749
Liiketoiminnan muut kulut	10 730	11 316	12 724	14 882	16 607
Käyttökate	4 780	5 351	4 238	6 386	7 247
Poistot	3 945	4 082	4 230	4 079	5 108
Liikevoitto/-tappio	835	1 269	8	2 307	2 139
Rahoituserät yhteensä	541	1 336	-1 200	1 189	1 213
Tuloverot	-21	-8	-11	-16	-9
Nettotulos	1 355	2 596	-1 203	3 480	3 343
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	1 355	2 596	-1 203	3 480	3 343

Tase 1 000 €

Likvidit varat	15 275	14 894	13 302	10 419	9 579
Myyntisaamiset	465	801	836	815	637
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	3 409	6 006	4 506	7 986	11 197
Oma pääoma yhteensä	88 625	91 193	89 990	93 470	96 812
Pitkäaikaiset korolliset lainat	844	801	713	0	0
Ostovelat	2 655	2 904	2 989	3 213	3 231
Lainojen lyhennykset	0	0	0	0	0
Vieras pääoma yhteensä	16 243	16 238	18 367	20 320	20 054
Taseen loppusumma	104 868	107 431	108 357	113 790	116 866
Investoinnit	9 997	2 226	7 139	10 189	6 632

Tunnusluvut

Henkilöstömäärä	689	714	736	775	820
Liikevaihdon kasvu %	5,1	4,1	3,0	12,0	9,2
Oman pääoman tuotto %	1,5	2,9	-1,4	3,8	3,5
Quick ratio	2,6	2,9	2,7	2,6	2,7
Omavaraisuusaste %	84,5	84,9	83,1	82,1	82,8

Muut mittarit

Tutkimus- ja kehitystoiminnan kokonaisvolyyymi			7 364	9 000	11 000
Suoritettujen tutkintojen määrä	1 181	1 182	1 201	1 446	1 477
Kansainvälisten opiskelijoiden määrä			772	639	882
Tki-toimintaan osallistuneiden yritysten määrä			409	583	538

5 Hämeenlinnan Asunnot Oy

Y-tunnus: 0676518-6

Raatihuoneenkatu 7, 13130 Hämeenlinna

www.hameenlinnanasunnot.fi

Toimitusjohtaja: Tuukka Tuomala

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Marita Pekkarinen (pj.), Jarmo Vanio (vpj.), Outi Bottas, Kim Seppänen, Jukka Keiholehti, Mia Kylä, Matti Kuronen (24.4.2024 alkaen), Markus Nissilä ja Jenni Koskinen (24.4.2024 alkaen), Pia Bergman (24.4.2024 asti)

Hämeenlinnan Asunnot Oy on Hämeenlinnan talousalueella toimiva merkittävä vuokranantaja, joka omistaa, ylläpitää ja vuokraa asuntoja. Yhtiö toimii omakustannusperiaatteella eikä tavoittele liiketaloudellista voittoa. Hämeenlinnan Asunnot Oy:n konserniin kuuluu Linnan Isännöinti Oy. Yhtiöllä oli vuoden lopussa huoneistoja yhteensä 2138 ja niissä asukkaita 3141.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Tilikauden aikana yhtiö myi kolme kohdettaan ja sillä tavoin vähensi osaltaan korjausvelan kokonaismäärää. Keväällä yhtiö alkoi rakentamaan rivitalokohdetta littalaan. Rivitalokohde tulee valmistumaan toukokuussa 2025. Marraskuussa alkoi kerrostalotyömaa Keinusaassa, mikä on pitkään aikaan merkittävin uudisrakennushanke yhtiöllä.

Investoinnit

Korjauskulut olivat 3.121.910,67 euroa (summasta on vähennetty saadut avustukset ja vakuutuskorvaukset). Budjetti oli n. 3,5 miljoonaa euroa. Aktivointeja tehtiin 4.369.125,88 euroa. Osa aktivoinneista katettiin lainarahoituksella.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kiinteistökannan ikä yhdistettynä korjaustarpeeseen sekä -velkaan vaikuttavat suuresti tulevaankin vuoteen. Odottamattomat rikkoutumiset erityisesti vesijohdoissa tullevat aiheuttamaan odottamatonta kustannuserää. Tämä voi vaikuttaa myös asukkaiden huoneistoihin, sillä näistä vuototilanteista tulee usein haasteita varmistaa asukkaiden turvallinen ja terveellinen asuminen. Vuodelle 2025 vuokria ei korotettu, millä tavoitellaan käyttöasteisiin parannusta. Pitkän päälle tämä ei ole kestävä ratkaisu, sillä vuoden 2024 lopulla tullut ALV-korotus on lisännyt yhtiön kuluja sekä muutokin eri kustannuserien nousut näkyvät kuluissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Merkittävimmät riskit yhtiöt toiminnassa liittyvät kiinteistökantaan. Kiinteistökannan keski-ikä on lähes 40 vuotta ja odottamattomia korjaustarpeita ilmenee jatkuvasti. Pitkä aika, kun yhtiön kiinteistökantaa ei

perusparannettu näkyy nyt ja tulevaisuudessa. Riskienhallinnassa pyritään seuraamaan vaikutuksiltaan merkittävimpiä riskejä

ja niihin pyritään puuttumaan mahdollisimman tehokkaasti.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Yhtiö toimii oman tulorahoituksensa puitteissa. Kaupunki ei avusta yhtiön markkinaehtoista toimintaa. Yhtiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat rahoittajille takaisin ajallaan.	Yhtiö on toiminut oman tulorahoituksensa puitteissa ja selvinnyt velvoitteistaan. Lainat kaupungille ja rahoittajille on pystytty maksamaan ajallaan.
Yhtiö ylläpitää omaisuutensa arvoa suunnitelmallisesti oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin. Yhtiö luopuu taloudellisesti kannattamattomista tai yhtiön toiminnan kannalta epätarkoituksenmukaisista asuntokohteista. Pitkällä tähtäimellä yhtiön omaisuuden arvo kasvaa ja omavaraisuus paranee.	Yhtiöllä on PTS-suunnitelma, mitä pyritään noudattamaan taloudellisten raamien puitteissa. Kannattamattomista ja haastavista kohteista on tarkoitus luopua. Parhaillaan on tekeillä laaja selvitys, missä selvitetään yhtiölle eri vaihtoehtoja kokonaisuuden parantamiseksi taloudellisesti ja teknisesti.
Yhtiö pitää vuokrat kohtuullisella tasolla, aiheuttamatta kuitenkaan vääristymää vuokramarkkinoille. Yhtiö käyttää kertyneen ylijäämän rakennuskannan ylläpitämiseen.	Vuokrien pitäminen kohtuullisella tasolla on osin haastava asia, koska vuokratuottoja tulisi saada riittävästi vanhan kiinteistökannan vaatimien korjausten tekemiseen. Vuodelle 2024 vuokria korotettiin kohonneiden ylläpitokustannusten takia reippaammin. Yhtiö toimii omakustannusperiaatteella, jota ARA valvoo. Siksikin vuokrien määrittely on säännellympää, kuin vapailla markkinoilla toimivilla yhtiöillä.
Yhtiön asuntokannan käyttöaste on korkea siten, että asuntojen tyhjänä olosta aiheutuvat tulonmenetykset jäävät mahdollisimman pieneksi.	Yhtiön asuntokannan käyttöaste heikkeni huomattavasti vuoden 2024 aikana. Asumistukiin tulleet muutokset ja Kelan rajojen tiukennukset aiheuttivat huomattavaa käyttöasteen laskua vuoden aikana. Vuokranmenetykset nousivat yli kahteen miljoonaan euroon, kun ne

	edellisenä vuonna olivat vain noin 1,3 miljoonaa euroa. Tähän osasyynä on ollut aikaisemminkin asiaan vaikuttavana tekijänä "ei käytössä" olevat huoneistot. Näitä ovat huoneistot, jotka ovat sijainnillisesti, kuntotasoltaan tai esteettömyydeltään haastavia.
Yhtiö jatkaa asumisturvallisuutta ja asukkaiden osallistumismahdollisuuksia luovien toimintamallien kehittämistä.	Asumisturvallisuuteen ja asukkaiden osallistumismahdollisuuksiin liittyen keväällä järjestettiin turvallisuuspäivä, jossa asukkaat pääsivät kokeilemaan alkusammutusta eri menetelmillä. Tiedottaminen on muutoinkin avainasemassa asumisturvallisuutta vahvistavassa tekemisessä.
Yhtiö toteuttaa energiatehokkuutta parantavia ja kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta tukevia toimia koko kiinteistökannassaan ja suunnittelee tekemistään elinkaariajattelulla. Yhtiön investoinnit toteutuvat suunnitellusti.	Yhtiön energiatehokkuutta seurataan jatkuvasti ja nyt viimeisten vuosien aikana on siirrytty pois öljylämmityskohteista ja korvattu ne pääasiassa maalämmöllä. Näihin saatu ARA:n energiatukia kohtuullisen hyvin. Osassa kohteita maalämpöä ei pohjavesien takia ole voitu rakentaa, ja on rakennettu siksi muita vaihtoehtoisia järjestelmiä; ilma-vesilämpöpumput tms.
Yhtiö tekee tiivistä yhteistyötä kaupungin muiden asuntovuokrausta harjoittavien yhteisöjen kanssa ja käy aktiivista vuoropuhelua kaupungin kaupunkirakennesuunnittelun kanssa.	Yhtiö on yhteydessä muiden kaupungin asuntovuokrausta harjoittavien yhteisöjen kanssa ja pari kertaa vuodessa on yhteinen tapaaminen. Tavoitteena tapaamisissa on kehittyä ja jakaa ajatuksia yhteisen edun nimissä. Kaupunkirakennesuunnittelun kanssa vuoropuhelua käydään tapauskohtaisesti.

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	15 159	15 057	15 876	16 792	16 776
- josta myynti kaupungille	587	603	524	251	267
Liiketoiminnan muut tuotot	151	465	230	176	852
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	849	879	878	928	934
Liiketoiminnan muut kulut	11 708	11 115	11 052	11 787	12 474
Käyttökate	2 753	3 528	4 176	4 253	4 220
Poistot	3 240	3 254	3 248	4 641	3 369
Liikevoitto/-tappio	-487	274	928	-388	851
Rahoituserät yhteensä	-1 213	-995	-909	-704	-761
Tuloverot	0	-1	1	0	-32
Nettotulos	-1 700	-722	20	-1 092	58
Tilinpäätössiirrot	676	564	-178	934	-626
Tilikauden tulos	-1 024	-158	-158	-158	-568
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	10 575	6 077	3 372	3 388	6 347
Myyntisaamiset	642	773	782	795	734
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-2 350	-2 508	-2 666	-2 824	-3 395
Oma pääoma yhteensä	5 089	4 930	4 772	4 614	4 043
Pitkäaikaiset korolliset lainat	62 605	61 372	58 365	55 646	60 260
Ostovelat	977	736	630	526	513
Lainojen lyhennykset	3 064	21 932	2 849	2 974	4 324
Vieras pääoma yhteensä	64 975	63 539	60 363	57 557	62 105
Taseen loppusumma	77 160	74 950	71 675	67 467	72 072
Investoinnit	2 578	4 654	910	869	4 237
Tunnusluvut					
Henkilöstön määrä	14	14	14	14	15
Liikevaihdon kasvu %	-1,3	-0,7	5,4	5,8	-0,1
Oman pääoman tuotto %	-30,5	-14,5	0,4	-23,3	1,4
Quick ratio	3,9	1,3	0,8	0,8	0,3
Omavaraisuusaste %	15,2	14,7	15,3	14,6	13,8
Muut mittarit					
Tilojen käyttöaste %	96,0	96,87	98,29	98,3	95,85
Tilojen käyttöaste % (kaikista asunnoista)		89,96	92,18	92,57	88,48
Asukkaiden lkm			3 176	3 219	3 141

6 Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy

Y-tunnus: 1972415-6

Kiekkoritarinkuja 3 A, 13130 Hämeenlinna

www.liikuntahallit.fi

Toimitusjohtaja: Tuire Järvinen

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Kuvaja Seppo (pj), Mäkinen Vesa (vpj), Leinonen Heidi, Pinomäki Mari, Pohjalainen Pekka, Saarinen Minttu, Töttölä Martti

Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy hoitaa ja hallinnoi kaikkia keskeisiä liikuntatiloja Hämeenlinnassa sekä huolehtii erityisryhmien liikunnasta. Yhtiöllä on kaksi tytäryhtiötä Hämeenlinnan Jäähalli Oy 84,85 % ja Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy 92,34 % sekä osakkuusyhtiö Jyrätien Liikuntahallit Oy 33,33 %.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Tilikausi oli perustoiminnan osalta tavanomainen. Liikuntapaikat olivat normaalisti käytävissä, pois lukien Hämeenlinnan uimahallin hyppyallas, joka oli suljettuna korjausta varten syksyn ajan. Merkittävimmät tilikauden tulokseen vaikuttaneet tekijät olivat kohonneet energiakustannukset sekä lukuisat odottamattomat kiinteistöihin kohdistuneet korjaustarpeet. Tilikauden aikana valmisteltiin useita liikuntapaikkarakentamisen hankkeita.

Kaurialan yleisurheilustadionin peruskorjausurakka kilpailutettiin kahdesti ja syksyllä hankkeeseen valittiin urakoitsijat. Korjaus käynnistyy alkuvuodesta 2025.

Hämeenlinnan urheilupuiston (Pullerin alue) kehittämistä jatkettiin. Tilikauden aikana valmistuivat tekojääratahankkeen suunnitelmat ja urakkakilpailutus käynnistyi. Myös alueen vanhan tekonurmikentän uusimista valmisteltiin urakkakilpailutusta varten.

Investoinnit

Hämeenlinnan Liikuntahallien investoinnit kohdistuivat liikuntapaikkojen rakentamishankkeiden valmisteluun ja suunnitteluun. Hämeenlinnan Jäähalli Oy sai päätökseen Pohjantähti Areenan peruskorjauksen suunnittelun esisuunnitelu- ja konseptointivaiheen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Tilinpäätöstä seuraavana vuonna on käynnissä useita merkittäviä liikuntapaikkarakentamisen hankkeita ja näiden suunnitelmallinen ja onnistunut loppuunsaattaminen vaatii merkittäviä resursseja sekä talouden että henkilöstön osalta. Liikunnalla on kiistaton vaikutus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Poikkihallinnollisen yhteistyön tiivistäminen sekä hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen esim. liikuntaneuvonnan osalta nousevat tulevina vuosina entistä tärkeämmäksi. Toimintatapojen resurssivii-saus ja kustannusten tarkka seuraaminen tukevat yhtiön kykyä tuottaa omat palvelunsa kilpailukykyisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Sisäisen valvonta on tapahtunut moitteettomasti eikä väärinkäytöksiä ole esiintynyt.

Lukuisiin kiinteistöihin kohdistuneisiin äkillisiin ja yllättäviin korjaustarpeisiin ei pystytty varautumaan.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Hämeenlinnan Liikuntahallit -konserni tuottaa kaupunkilaisille joustavat ja kilpailukyiset palvelut, osaavan henkilöstön sekä hyväkuntoiset tilat.	Hämeenlinnan Liikuntahallit -konsernin tiloissa arvioitiin tapahtuneen yli 800.000 liikuntakertaa vuoden 2024 aikana. Yhtiön tuottamissa omissa ohjatuissa liikuntaryhmissä liikuttiin vuoden 2024 aikana yli 20.000 kertaa, ryhmät ovat pääosin täynnä. Toimintaa kehitetään jatkuvasti mm. yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja erilaisissa poikkihallinnollisissa työryhmissä ja verkostoissa.
Konsernin tarjoamat liikuntatilat ovat tehokkaassa käytössä ja palvelut vastaavat käyttäjien tarpeisiin. Yhtiöt eivät tarkoituksella vääristä markkinaehtoista kilpailua vaan täydentävät markkinoita kaupungin kanssa tehdyn palvelusopimuksen mukaisesti.	Liikuntatilat ovat pääosin tehokkaassa käytössä, käyttöasteet toimintakaudella tilasta riippuen jopa yli 90 %. Ohjattuja liikuntaryhmiä on toivottu lisäävän mutta nykyiset resurssit eivät mahdollista palvelutarjonnan laajentamista. Palvelutuotantoa pyritään kohdistamaan sellaisille kohderyhmille, joille ei muutoin ole palveluja tarjolla.
Yhtiöt pyrkivät pitämään kuntalaisiin kohdistuvat käyttömaksut kohtuullisina siten, että palvelut ovat kaikkien väestöryhmien saavutettavissa.	Käyttömaksuja tarkastellaan suhteessa ylläpidon kustannuksiin ja kaupungin myöntämään toiminta-avustukseen. Lähtökohtaisesti lasten ja nuorten liikkuminen on aina edullisempaa kuin aikuisten. Uimahalleissa on käytössä edullisemmat hinnat mm. eläkeläisille, työttömille ja opiskelijoille.
Yhtiöiden tulee selvittää taloudellisista velvoitteista siten, että ne pystyvät maksamaan kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat rahoittajille takaisin ajallaan. Yhtiöiden	Taloudellisista velvoitteista on selvitty mutta toiminta ja liikuntalaitosten ylläpito tukeutuu voimakkaasti kaupungin myöntämiin avustuksiin. Resurssiviisaus ja kustannusten tarkka seuranta ovat palvelutuotannon kilpailukykyisyyden edellytys.

talouskehitys on positiivista ja kustannustehokkuus paranee.

Yhtiöt ylläpitävät omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin.

Yhtiöiden tiloissa on käytössä sähköiset huoltokirjat, joiden avulla oikea-aikainen kunnossapito ja huolto on tehokasta.

Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy edistää osaltaan alueen matkailu- ja tapahtumayhteistyötä sekä huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Hämeenlinnan Liikuntahallit on mukana mm. matkailun edistämisen verkostossa, kulttuurin ja liikunnan toimijoiden yhteismarkkinoinnin työryhmässä sekä Hämeenlinnan kaupungin viestintäverkostossa.

Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	2 102	1 963	2 631	2 833	2 890
- josta myynti kaupungille		832	712	978	824
Liiketoiminnan muut tuotot	3 331	3 356	3 107	3 471	3 623
- josta avustukset kaupungilta	2 920	2 785	2 800	3 348	3 475
Materiaalit ja palvelut	228	179	346	343	345
Henkilöstökulut	1 836	1 922	2 009	2 103	2 194
Liiketoiminnan muut kulut	1 986	1 985	2 327	2 494	2 788
Käyttökate	1 383	1 233	1 056	1 364	1 186
Poistot	1 632	1 620	1 609	1 592	1 567
Liikevoitto/-tappio	-249	-387	-553	-228	-381
Rahoituserät yhteensä	-207	-191	-161	-170	-141
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	-456	-578	-714	-398	-522
Tilinpäätössiirrot	63	47	32	0	0
Tilikauden tulos	-393	-531	-682	-398	-522
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	2 971	3 293	3 399	2 918	3 295
Myyntisaamiset	103	277	193	200	202
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-2 383	-2 919	-2 916	-3 997	-4 520
Oma pääoma yhteensä	22 298	22 200	21 950	21 550	21 029
Pitkäaikaiset korolliset lainat	13 574	12 438	11 302	10 675	9 480
Ostovelat	556	902	889	288	321
Lainojen lyhennykset	1 136	1 136	1 136	844	1 196
Vieras pääoma yhteensä	15 783	15 060	13 959	12 427	11 695
Taseen loppusumma	38 299	37 430	36 048	34 117	32 863
Investoinnit	38	38	83	200	137
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	40	38	39	39	39
Liikevaihdon kasvu %	-24,7	-6,6	34,0	7,7	2,0
Oman pääoman tuotto %	-2,0	-2,6	-3,8	-1,8	-2,5
Quick ratio	2,7	1,7	1,7	1,9	1,6
Omavaraisuusaste %	58,4	59,4	61,0	63,2	64,4
Muut mittarit					
Liiketoiminnan muut kulut / liikevaihto %	94	101	88	88	96
Kunnossapito-ohjelman toteutuminen (% suunnitellusta)	100	100	90	90	90
Sisä- ja ulkoliikuntatilojen käyttöaste:					
Käyttöaste isot salit %	61	35	72	73	75
Käyttöaste jäähallit %	79	66	86	91	95
Käyttöaste koulujen salit %	48	31	51	55	59
Uimahallin kävijämäärä Hämeenlinna	136 333	85 890	186 449	233 194	233 942
Uimahallin kävijämäärä Lammi	14 229	9 657	19 354	23 575	26 855
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos (1-5)	4,7	3,5	-	4,0	4,1

Hämeenlinnan Jäähalli Oy

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	821	829	995	1 045	1 090
- josta myynti kaupungille		135	135	135	135
Liiketoiminnan muut tuotot	623	1 120	1 004	1 096	1 091
- josta avustukset kaupungilta	571	1 038	955	1 073	1 073
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	6	4	5	4	4
Liiketoiminnan muut kulut	1 315	1 244	1 352	1 378	1 563
Käyttökate	123	701	642	759	614
Poistot	355	453	460	457	448
Liikevoitto/-tappio	-232	248	182	302	166
Rahoituserät yhteensä	-26	-25	-30	-88	-82
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	-258	223	152	214	84
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-258	223	152	214	84
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	629	315	636	789	884
Myyntisaamiset	139	166	165	213	182
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-4 091	-3 868	-3 868	-3 504	-3 420
Oma pääoma yhteensä	4 129	4 352	4 504	4 716	4 801
Pitkäaikaiset korolliset lainat	4 514	4 073	3 632	3 191	2 752
Ostovelat	139	88	186	133	207
Lainojen lyhennykset	483	441	441	441	439
Vieras pääoma yhteensä	5 189	4 609	4 278	3 806	3 430
Taseen loppusumma	9 318	8 961	8 782	8 522	8 231
Investoinnit	1 654	61	72	24	84
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0
Liikevaihdon kasvu %	-22,8	1,0	20,0	5,0	4,3
Oman pääoman tuotto %	-6,3	5,3	2,8	4,6	1,8
Quick ratio	1,2	1,2	1,3	1,7	1,7
Omavaraisuusaste %	44,3	48,6	51,3	55,3	58,3

Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	202	227	297	302	307
- josta myynti kaupungille		90	90	90	90
Liiketoiminnan muut tuotot	105	97	86	85	85
- josta avustukset kaupungilta	105	85	85	85	85
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	3	3	4	4	3
Liiketoiminnan muut kulut	176	193	195	200	251
Käyttökate	128	128	184	183	138
Poistot	154	154	154	154	154
Liikevoitto/-tappio	-26	-26	30	29	-16
Rahoituserät yhteensä	-2	-2	2	22	29
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	-28	-28	32	51	13
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-28	-28	32	51	13
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	605	660	806	955	1 096
Myyntisaamiset	2	29	26	28	37
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-9	-36	-36	46	59
Oma pääoma yhteensä	2 869	2 842	2 873	2 925	2 938
Pitkäaikaiset korolliset lainat	304	266	228	190	152
Ostovelat	25	14	13	14	38
Lainojen lyhennykset	38	38	38	38	38
Vieras pääoma yhteensä	368	323	283	243	231
Taseen loppusumma	3 237	3 165	3 157	3 168	3 169
Investoinnit	24	0	0	0	0
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0
Liikevaihdon kasvu %	-25,2	12,4	30,8	1,7	1,7
Oman pääoman tuotto %	-1,0	-1,0	1,2	1,8	0,4
Quick ratio	9,6	2,1	15,2	18,6	14,4
Omavaraisuusaste %	88,6	89,8	91,0	92,3	92,7

7 Hämeenlinnan Pysäköinti Oy

Y-tunnus: 2196076-4

Kasarmikatu 14, 13100 Hämeenlinna

www.hameenlinnanyysakointi.fi

Toimitusjohtaja: Ari Mielty

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Reetta-Maria Tolonen-Salo (pj), Olli Herranen, Soila Nyholm, Sari Rautio (8.5.2024 alkaen), Jarno Tuimala, Mika Walkamo (8.5.2024 asti)

Yhtiö on pysäköinnin järjestämisessä kaupungin vahva kumppani, jonka tehtävänä on toteuttaa kaupungin tahtotilaa järjestämällä julkisia pysäköintipalveluita ja omistamalla, rakennuttamalla ja ylläpitämällä pysäköintilaitoksia sekä pysäköintialueita. Yhtiö omistaa Kaivoparkki, Keinuparkki ja Pööli nimiset pysäköintitalot sekä operoi pysäköintiä vuokraamallaan pysäköintialueilla. Yhtiö myy pysäköintilupakiekkoja, sekä asukas- ja yrityspysäköintitunnuksia.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Pysäköintimäärät ovat kasvaneet jatkuvasti vuosittain. Viime vuoden aikana pysäköintimäärien kasvu oli edellisten vuosien kasvua maltillisempaa.

Kaivoparkkiin toteutettiin sähköautolatauspisteiden laajennus. Uusia sähköauton peruslatauspisteitä rakennettiin kahdeksan

HÄMEENLINNAN PYSÄKÖINTI OY

Paikka autollesi.

kappaletta ja kaksi aikaisemmin käytössä ollut peruslatauspistettä uudistettiin.

Investoinnit

Kaivoparkin sähkölatauspisteet 27 t€.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton arvioidaan pysyvän vuoden 2024 tasolla. Yhtiölle on rasitepaikkojen myynnin myötä taloudellisesti merkityksellistä asuinrakentamisen toteuttaminen Asemanrannan alueella. Vuodelle 2025 on rakentumassa yksi rasitepaikkakohde (kymmenen autopaikkaa) Asemanrantaan, mutta merkittävässä määrin uusia rasitepaikkapaikkamyyntejä ei ole nähtävissä uudisrakentamisen nykytilanteen myötä.

Yhtiön taloudellinen asema on pidemmällä aikajänteellä haastava. Omistaja on pidetty tästä tietoisena ja toimenpiteisiin on ryhdytty.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Merkittävimmät riskit liittyvät kaupungin pysäköintipolitiikkaan, suuriin rahoituskustannuksiin sekä bullet-lainoihin. Riskienhallinnan toimenpideohjelma ja sen seuranta on käsitelty yhtiön hallituksessa. Yhtiön lainamäärä on korkea. Yhtiön hallitus seuraa yhtiön taloutta ja toimintaa.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy toteuttaa tehtäviään laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Yhtiö parantaa pysäköintilaitostensa käyttöä ja kannattavuutta ja ylläpitää omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin.	Pysäköintilaitosten käyttöasteet kasvoivat hieman tilikauden aikana ja yhtiö toimii kustannustehokkaasti pienellä organisaatiolla. Tavoitteena on edelleen parantaa kustannustehokkuutta sekä mahdollistaa entistä myönteisempi pysäköintikokemus asiakkaalle.
Yhtiön tuottamat palvelut rahoitetaan käyttäjiltä kerättävin maksuin sekä kaupungin palvelusopimuksesta saatavilla tuloilla. Kaupunki ostaa yhtiöltä palveluja ja maksaa tarvittaessa avustusta yhtiölle kannattamattoman mutta kaupunkikonsernille tärkeän toiminnan ylläpitämiseen. Yhtiön tulee kaikin keinoin pyrkiä siihen, että se tulee toimeen omalla tulorahoituksellaan eikä avustusta tarvitse maksaa.	Yhtiön tavoite on toimia pysäköintitulojen sekä kaupungin palvelusopimuksen tuloilla.
Yhtiö huolehtii siitä, että pysäköintiratkaisut tuotetaan palveluiden käyttäjille mahdollisimman edullisesti. Yhtiön tulee kuitenkin selvittää kaikista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat takaisin rahoittajille ajallaan.	Hinnoittelu on riippuvainen poliittisesta päätöksenteosta (katupysäköinnin hinta, katupysäköinnin maksutomat alueet, pendelöintipysäköinti jne.), joka vaikuttaa suoraan pysäköintialueiden ja -talojen hinnoitteluun.
Yhtiö hakee aktiivisesti uusia pysäköintitoimintaan liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia, jotka parantavat yhtiön vakavaraisuutta. Samalla yhtiön tulee huolehtia siitä, ettei yhtiön in house -asema kaupunkiin nähden vaarannu.	Kaivoparkin osasta tehtiin vuokrasopimus autokaupan kanssa 2023 ja autokauppa laajensi viime vuonna autopesulasta vapautuneisiin tiloihin. Pysäköintilaitoksen monikäyttöisyyttä kehitettiin entisestään mm. lisäämällä sähköautojen latausmahdollisuuksia. VR:n ja Finnparkin kanssa toteutettu matkaketjupalvelu on vakiinaistettu.

Yhtiö edistää sujuvia matkaketjuja yhteistyössä julkisen liikenteen ja kaupunkirakenteen toimialan kanssa.	Vuoden 2023 aikana pilotoitiin matkaketjuyhteistyötä VR:n ja Finnparkin kanssa ja uutena palveluna on otettu käyttöön pysäköinnin ostaminen VR matkalla -applikaation kautta. Vuoden 2024 alusta matkaketjuyhteistyö vakinaistettiin ja vuoden aikana applikaation kautta ostettiin 1133 (698) pysäköintiä. Pöölin polkupyöräparissa on vuoden aikana ollut keskimäärin 37 kuukausisopimusta.
Yhtiö ylläpitää aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa ja tuo omalta osaltaan asiantuntemuksensa kaupungin käyttöön pysäköinnin toteuttamiseen liittyen.	Pysäköinnin työryhmä on kokoontunut vuoden aikana aktiivisesti. Työryhmässä mukana on yhtiön, kaupunkirakenteen ja pysäköintivalvonnan edustajia.
Yhtiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.	Yhtiön pysäköintilaitoksissa on jo aikaisemmin toteutettu kokonaistaloudellisesti kannattavat toimenpiteet hiilineutraaliuden saavuttamiseksi.

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	919	1 230	1 539	1 679	1 785
- josta myynti kaupungille		244	228	181	258
Liiketoiminnan muut tuotot	0	150	150	250	150
- josta avustukset kaupungilta	0	150	150	250	150
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	212	236	252	255	261
Liiketoiminnan muut kulut	372	544	602	571	598
Käyttökate	335	600	835	1 103	1 076
Poistot	247	288	321	287	357
Liikevoitto/-tappio	88	312	514	816	719
Rahoituserät yhteensä	-109	-167	-234	-567	-654
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	-21	145	280	249	65
Tilinpäätössiirrot	0	0	-36	-249	-65
Tilikauden tulos	-21	145	244	0	0
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	1 472	1 114	1 064	1 183	776
Myyntisaamiset	17	19	40	49	16
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-426	-282	-37	-37	-37
Oma pääoma yhteensä	7 061	7 206	7 450	7 450	7 450
Pitkäaikaiset korolliset lainat	20 219	19 630	19 041	18 452	17 864
Ostovelat	882	58	89	64	72
Lainojen lyhennykset	200	394	589	589	589
Vieras pääoma yhteensä	23 712	22 795	22 633	21 907	21 089
Taseen loppusumma	30 772	30 001	30 119	29 642	28 889
Investoinnit	12 928	0	0	120	27
Tunnusluvut					
Henkilöstön määrä	4	4	4	4	5
Liikevaihdon kasvu %	-9,6	33,8	22,4	14,0	6,3
Oman pääoman tuotto %	-0,4	2,0	3,8	3,3	0,9
Quick ratio	1,1	1,3	1,5	1,2	0,8
Omavaraisuusaste %	23,2	24,4	25,3	26,5	27,4
Muut mittarit					
Pysäköintilaitosten keskimääräinen käyttöaste:					
Käyttöaste pitkäaikainen pysäköinti Keinuparkki %	83,5	94,0	97,0	101,0	105,6
Käyttöaste pitkäaikainen pysäköinti Kaivoparkki %	61,3	42,2	56,3	62,7	63,3
Käyttöaste pitkäaikainen pysäköinti Pööli %		14,8	27,8	28,2	28,4
Käyttöaste lyhytaikainen pysäköinti Keinuparkki %	2,7	3,9	8,9	6,5	6,8
Käyttöaste lyhytaikainen pysäköinti Kaivoparkki %	2,0	1,9	3,7	3,7	4,2
Käyttöaste lyhytaikainen pysäköinti Pööli %		2,5	9,3	6,9	7,4
Laitoskohtainen kannattavuus (tilikauden tulos 1 000 €):					
Tilikauden tulos Keinuparkki (1 000 €)	46	68	73	20	-59
Tilikauden tulos Kaivoparkki (1 000 €)	54	-25	-36	-39	-105
Tilikauden tulos Pööli (1 000 €)		58	54	-192	-1

8 Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosää- tiö

Y-tunnus: 0698697-4

Raatihuoneenkatu 17, 3.krs, 13100 Hämeenlinna
www.hops.fi

Toiminnanjohtaja: Päivi Orkola

Hämeenlinnan kaupunki valitsee hallituksen jäse-
nistä 4/8, äänivalta 50 %.

Hallituksen jäsenet: Iija Filén (pj), Riku Hytti-
nen(vpj), Timo Väänänen, Eetu Laine, Ville Sup-
pala, Jonni Levaniemi, Eero Jalonen, Mart Marti-
kainen

Säätiön tarkoituksena on kaikkien Hämeenlin-
nan kaupungissa ja sen lähialueilla toimivien
oppilaitosten opiskelijoiden asunto-olojen ja
asunnonsaantimahdollisuuksien parantami-
nen. Yhteisön toimialana on rakennuttaa ja
hankkia vuokra-asuntoja ja vuokrata niitä so-
siaalisin perustein tavoitteenaan asukkaiden
hyvät ja turvalliset asuinolot kohtuullisin kus-
tannuksin.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikau- della 2024

Kertomusvuonna asuntojen käyttöasteet oli-
vat hyvät, mutta budjetoiduista tuotoista hie-
man jäätiin. Syksyllä ulkomaalaisia opiskeli-
joita tuli ennätyksellisen paljon Hämeenlin-
naan ja Riihimäelle. Kuitenkin irtisanomisia al-
koi tulla jo aikaisin keväällä. Erityisesti ulko-
maalaisia opiskelijoita muutti pääkaupunki-
seudulle, vaikka opiskelupaikka olisi ollut

Hämeenlinnassa. Vanhassa asuntokannassa
oli useita vesivuotoja, eikä suunnitelmallisia
korjauksia pystytty toteuttamaan.

Investoinnit

Tilikauden aikana ei tehty merkittäviä inves-
tointeja.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kiinteistöjen ylläpitokustannuksien poikkeuk-
sellisen voimakas nousu yhdistettynä kohon-
neeseen korkotasoon aiheuttaa haastetta
vuoden 2025 talouteen. Ulkomaisten tutkin-
toon tähtäävien opiskelijoiden määrä edel-
leen lisääntyy englanninkielisten koulutusoh-
jelmien myötä Hämeenlinnassa ja Riihimäellä.
Hämeen ammattikorkeakoulun kampuksen
mahdollinen siirtyminen keskustaan viitoittaa
vahvasti säätiön tulevaisuuden näkymiä.
Opiskelijoiden vahva integroituminen alueelle
tulisi varmistaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Merkittävät toiminnalliset riskit ovat korkota-
son voimakas nousu, kustannuksien nousu,
korjausvelan määrä ja sen hallitseminen. Tois-
taiseksi riskien hallinnassa on onnistuttu riit-
tävässä määrin.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Säätiö huolehtii osaltaan Hämeenlinnassa ja sen lähialueilla toimivien oppilaitosten opiskelijoiden asuntotarjonnasta mahdollisuuksiensa mukaisesti.	Jatkettu edelleen kohtuuhintaisten asuntojen vuokraamista opiskelijoille. Erityisesti aloittaville ja kansainvälisille opiskelijoille sujuva asunnon löytyminen olisi tärkeää. Kaikille asunnonhakijoille ei pystytty syksyllä tarjoamaan asuntoja suuren kysynnän vuoksi. Perheasunnon hakijoille ei pystytty tarjoamaan asuntoja.
Säätiö ylläpitää aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa ja tuo opiskelijoiden asumistarpeisiin liittyvän asiantuntemuksensa kaupungin käyttöön.	Tapaamisia ja keskusteluja käyty kaupungin kanssa.
Säätiö ylläpitää omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin ja uudistaa asuntokantaansa opiskelijoiden tarpeita vastaavaksi. Säätiö luopuu kannattamattomista kohteistaan.	Säätiö on toteuttanut tervehdyttämissuunnitelmaansa ja luopunut kannattamattomista kohteistaan myymällä mm. Forssan Helsingintien vuokratalot, Riihimäen Linnunradankatu 11-13 kiinteistöt sekä HML:n Mäyräntien 4:n kiinteistöt. Visamäentie 25:n kiinteistöjen peruskorjaushanke tai muut mahdolliset toimenpiteet odottavat ratkaisua. Merkuriuksenkatu 5 Riihimäellä on tarkoitus myydä. Neuvotteluja asiasta käydään parhaillaan.
Säätiö toimii oman tulorahoituksensa puitteissa. Säätiön talous on tasapainossa ja investoinnit toteutetaan suunnitellusti. Säätiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat takaisin ajallaan.	Säätiö on pystynyt toimimaan oman tulorahoituksensa puitteissa ja hoitamaan taloudelliset velvoitteensa ajallaan.
Säätiö on pystynyt toimimaan oman tulorahoituksensa puitteissa ja hoitamaan taloudelliset velvoitteensa ajallaan.	Yhteistyö muiden asumisen toimijoiden kanssa jatkuu edelleen tiiviinä. Lisäksi Hämeen ammattikorkeakoulun ja SOA ry:n kanssa jatkuu edelleen tiivis yhteistyö. (Suomen opiskelija-asunnot SOA ry on opiskelija-asuntoyhteisöjen edunvalvonta ja yhteistyöjärjestö).

Säätiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Säätiön kohteiden rakentamisessa on haluttu ottaa huomioon ympäristönäkökohdat. Uusimman kohteen lämmitysmuotona on ekologinen maalämpö ja osa sähköstä tuotetaan itse aurinkoenergialla. Mahdollisissa perusrannushankkeissa puolestaan tutkitaan ja optimoidaan erilaiset energiansäästöratkaisut. Kiinteistöjen ylläpidossa pyritään tekemään energiansäästöön tähtääviä toimenpiteitä (vedensäästötoimenpiteet, jätteiden lajittelu, päästöttömän energian hankinta).

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	2 532	2 621	2 609	2 843	2 982
- josta myynti kaupungille		0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	10	6	10	3
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	5	7	7	6	6
Liiketoiminnan muut kulut	1 576	1 463	1 516	1 589	1 831
Käyttökate	951	1 161	1 093	1 258	1 148
Poistot	691	654	550	621	614
Liitevoitto/-tappio	260	507	543	637	534
Rahoituserät yhteensä	-302	-302	-204	-335	-500
Tuloverot	0	0	-1	-1	0
Nettotulos	-42	205	338	301	34
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-42	205	338	301	34
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	520	2	9	1	0
Myyntisaamiset	32	22	26	34	20
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	273	477	814	1 114	1 149
Oma pääoma yhteensä	561	766	1 104	1 405	1 439
Pitkäaikaiset korolliset lainat	20 611	18 526	17 628	16 695	15 998
Ostovelat	118	119	134	53	111
Lainojen lyhennykset	1 514	3 149	991	1 062	8 728
Vieras pääoma yhteensä	21 092	18 857	18 002	17 118	16 476
Taseen loppusumma	21 653	19 623	19 106	18 522	17 915
Investoinnit	0	0	0	0	0
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0
Liikevaihdon kasvu %	-43,7	3,5	-0,5	9,0	4,9
Oman pääoman tuotto %	-7,3	30,9	36,1	24,0	2,4
Quick ratio	1,9	0,1	0,1	0,1	0,1
Omavaraisuusaste %	2,6	3,9	5,8	7,6	8,0
Muut mittarit					
Asukkaiden lukumäärä			0	578	577
Asuntojen käyttöaste %	81,0	81,0	91,0	94,0	92,0

9 Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy

Y-tunnus: 1711549-6

Paroistentie 7, 13600 Hämeenlinna

www.hsvesi.fi

Toimitusjohtaja: 1.3.2024 alkaen Ari Kaunisto (siihen asti Jukka Meriluoto)

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 76,6 %

Hallituksen jäsenet: Henna Hanka (pj), Pasi Honkanen, Salla Kallioinen, Kari Kamppinen, Mirja Piironen, Pekka Verho, Matti Vuorinen

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy on Hämeenlinnan, Hattulan ja Akaan omistama vesihuoltoyhtiö. Yhtiö huolehtii toiminta-alueellaan veden hankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta. Yhtiöllä on 100 % tytäryhtiö HS-Hulevesipalvelut Oy.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Yhtiön hallitus päätti taksankorotuksista, jotka astuivat voimaan 1.9.2024 alkaen. Taksankorotuksilla oli merkittävä rooli tuloskehityksessä. Budjetti oli tehty liian optimistisilla veden ja jäteveden myyntiennusteilla sekä vanhoilla hintatiedoilla materiaaleissa ja palveluissa.

Syksyllä päätettiin aloittaa etäluettavien vesimittareiden asentaminen kaikille suurkuluttajille ja pilottina osalle omakotitaloja. Etäluennan avulla pystytään seuraamaan reaaliaikaisesti muutoksia myynnissä. Syksyllä

muutettiin myös laskutusrytmi kuukausilaskutukseen kaikille niille asiakkaille, joilla on sähköinen laskutus. Tämä parantaa asiakkaiden maksukäyttäytymistä, koska yksittäiset laskut ovat pienempiä kuin ennen.

Investoinnit

Investointien kokonaismäärä oli 6 482 158 €. Verkostopuolella suurimmat investoinnit olivat Alilaurilan uuden asemakaava-alueen rakentaminen Hämeenlinnassa, Hirvialhon 3-vaiheen katu- ja vesihuoltosaneeraus Akaassa, Luukkaanlahden tuloviemärin saneeraus Hämeenlinnassa sekä Lammin keskustan alueella useampi katu- ja vesihuoltosaneerauskohde.

Arvio tulevasta kehityksestä

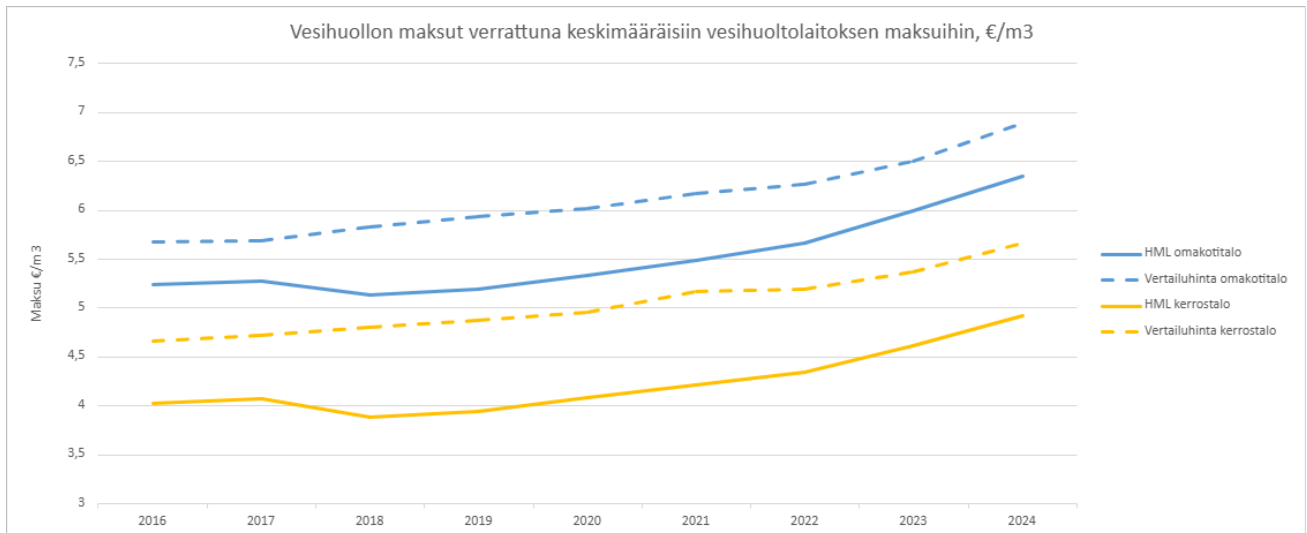
Veden ja jäteveden myynnissä arvioidaan edelleen pientä kuutiomäärien pienenemistä tulevina vuosina. Rakentamisen piristymisestä ei myöskään näy merkittäviä merkkejä, jolloin liittymismaksukertymän arvioidaan myös pysyvän alhaisena. Riskienhallintaan tulee lisätä resursseja sekä fyysisen turvallisuuden, että kyberturvallisuuden saralla.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Taloudellisen tuloksen ennustamisessa alkuvuonna 2024 epäonnistuttiin, mutta

heinäkuusta alkaen tuloskehitys saatiin muuttamaan positiiviseksi. Syksyllä tehty taksan-
korotus oli välttämätön. Myynnin ennustami-
nen paranee tulevaisuudessa etämittauksen

käyttöönoton myötä. Toiminnallisten riskien
hallinnassa onnistuttiin ja sitä saatiin myös
kehitettyä.

Kuva 9. Vesimaksut verrattuna keskimääräisiin vesihuoltolaitosten maksuihin

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Yhtiön keskeisenä tehtävänä on tuottaa ja jalla laadukasta juomavettä sekä kerätä ja käsitellä jätevedet ympäristölupaehdojen mukaisesti. Talousveden laadun tulee täyttää talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja tavoitteet.	Yhtiö on valmistellut Alajärven säännöstelyluvan muutoshakemusta. Muutoksella pyritään varmistamaan katkeamaton vedenotto Alajärvestä. Paroisten puhdistamolla on tehty ison saneerausurakan takuutöitä varsinkin UV-laitteen ja ilmastuskompressorien kanssa.
Yhtiön tulee huolehtia vesihuollon toimintavarmuudesta.	Vesihuollon toimintavarmuus pysyi hyvänä ja sitä kehitettiin suoritetuilla laitos- ja verkostoinvestoinneilla. Sairion pääpumppaamolle aloitettiin saneeraus. Verkostopuolella mm. jatkettiin Luukkaankadun pääviemärin saneerausta sekä jatkettiin Akaassa Hirvialhon alueen aluesaneerausta. Verkosto-omaisuudenhallintaa kehitettiin ja tehostettiin vesijohtovuotojen etsintää. Kyberturvallisuuden kehittämistä jatkettiin.

Yhtiö ylläpitää vesihuoltoverkostoaan riittäväällä uudis- ja korjausinvestoinneilla, jotka rahoitetaan vesihuoltolain mukaisella toiminta-alueella vesihuoltamaksuin tai lainajärjestelyin.	Verkostojen saneerausinvestointeja tehtiin n. 3,5 milj.€:n arvosta. Tämä on hieman vähemmän kuin edellisinä vuosina, mutta investointeja jouduttiin hetkellisesti hieman karsimaan yhtiön taloustilanteen vuoksi.
Yhtiön perimien vesihuollon maksujen (käytömaksut, perusmaksut ja liittymismaksun vaikutus) tulee olla keskimääräisiä vesihuoltolaitoksen maksuja edullisemmat Suomen Vesilaitosyhdistyksen vertailuhinnoilla mitattuna.	Vesimaksujen vertailuhinta 1.2.2024 oli omakotitalossa 6,35 €/m ³ (keskiarvo 6,91 €/m ³) ja kerrostalossa 4,92 €/m ³ (5,68 €/m ³) eli tavoite täyttyi.
Yhtiön tulee järjestää toimintansa kustannustehokkaalla tavalla. Yhtiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan omalla tulorahoituksellaan siten, että se pystyy maksamaan omistajiensa myöntämät lainat ja omistajien myöntämiin takauksiin liittyvät lainat rahoittajille takaisin ajallaan.	Vesihuoltolaitosten on vesihuoltolain perusteella katettava kaikki kulut keräämillään maksuilla sisältäen myös lainanhoitokulut. Budjetti vuodelle 2025 on laadittu hieman ylijäämäiseksi.
Yhtiö edistää osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. Jätevesien puhdistuksen osalta yhtiö tekee parhaansa prosessipäästöjen minimoimiseksi.	Paroisten puhdistamon saneeraus on vähentänyt yhtiön sähkönkulutusta useilla prosenteilla. Vuotovesien vähentämistä verkostoissa jatkettiin kunnossapidolla ja vuodonhaun tehostamisella. Vuonna 2024 tehtiin Loimaan kanssa sopimus jäteveden sisältämän ylimääräisen lämmön hyödyntämisestä lämpöpumppulaitoksessa. Yhtiö käyttää energiana ydinvoimaa, joka on hiili-dioksidineutraalia.

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	20 139	21 039	22 447	22 381	24 472
- josta myynti kaupungille		419	445	510	495
Valmistus omaan käyttöön	179	279	330	202	122
Liiketoiminnan muut tuotot	1 539	1 552	1 532	1 653	1 598
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	5 716	5 924	6 293	6 737	7 476
Henkilöstökulut	3 552	3 668	3 831	4 102	4 231
Liiketoiminnan muut kulut	1 753	1 513	1 711	2 068	1 974
Käyttökate	10 836	11 766	12 474	11 329	12 511
Poistot	8 626	9 211	9 760	10 294	10 225
Liikevoitto/-tappio	2 210	2 555	2 714	1 035	2 286
Rahoituserät yhteensä	-2 281	-2 311	-2 435	-2 619	-2 706
Tuloverot	-23	-83	-91	0	0
Nettotulos	-94	161	188	-1 584	-420
Tilinpäätössiirrot	0	-40	-25	0	0
Tilikauden tulos	-94	121	163	-1 584	-420
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	3 119	8 944	4 820	42	3 887
Myyntisaamiset	1 472	1 084	2 296	2 256	2 189
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-1 484	-1 363	-1 201	-2 785	-3 054
Oma pääoma yhteensä	60 110	60 230	60 393	58 960	58 540
Pitkäaikaiset korolliset lainat	62 875	75 458	79 392	77 176	78 192
Ostovelat	1 981	3 254	2 569	1 584	1 498
Lainojen lyhennykset	1 216	1 416	2 066	2 066	2 453
Vieras pääoma yhteensä	74 200	87 755	91 112	89 286	89 368
Taseen loppusumma	135 250	148 925	152 444	149 187	148 847
Investoinnit	9 501	16 950	16 464	11 189	6 482
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	66	66	67	67	70
Liikevaihdon kasvu %	1,6	4,5	6,7	-0,3	9,3
Oman pääoman tuotto %	-0,2	0,3	0,3	-2,7	-0,7
Quick ratio	0,4	0,8	0,6	0,7	1,3
Omavaraisuusaste %	45,1	41,1	40,2	40,2	40,0
Muut mittarit					
Vesihuollon maksut keskimääräisiin vesihuoltolaitosten maksuihin verrattuna:					
- omakotitalot €/m3 (vertailuhinta)	5,34 (6,02)	5,49 (6,17)	5,67 (6,27)	6,00 (6,50)	6,35 (6,89)
- kerrostalot €/m3 (vertailuhinta)	4,09 (4,96)	4,22 (5,17)	4,35 (5,19)	4,62 (5,37)	4,92 (5,66)
Talousveden laatuvaatimusten poikkeamat	0	0	0	0	0
Talousveden laatu tavoitteiden poikkeamat	2	3	0	3	3
Talousveden jakelun toimintavarmuutta kuvaavien vastausten keskiarvo vuosittaisessa asiakastytyväisyyskyselyssä (max 10)	9,3	9,3	9,4	9,3	9,1
Lupaehtojen täyttyminen suhteessa kaikkiin lupaehtoihin (ns. lupaindeksi, %)			90,0	90,0	90,0
Verkostojen saneerausvolyyymi, milj €	4,2	4,0	4,3	5,1	3,5
Laskuttamattoman jäteveden määrä (vuotovesiprosentti %)	45,0	45,0	46,0	45,0	50

10 Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö

Y-tunnus: 0315262-4

Raatihuoneenkatu 17 A, 13100 Hämeenlinna

www.hvas.fi

Toimitusjohtaja: Heikki Meriläinen

Hämeenlinnan kaupunki valitsee hallituksen jäsenistä 5/8, äänivalta 62,5 %.

Hallituksen jäsenet: Antti Ahonen, pj, Mailis Salmi, vpj, John Alatalo, Hanna Jokinen, Tiera Laitinen, Vuokko Syväntö, Airi Lähdekorpi, Ari Kela

Säätiön tarkoituksena on parantaa ensisijaisesti vähävaraisten vanhusten asuinoloja ja asunnonsaantimahdollisuuksia. Tarkoitustaan säätiö toteuttaa vuokraamalla rakennuttamiin tai sen hallintaan ja omistukseen luovutettuja tai muuten hankkimiaan asuntoja mahdollisimman halpaa vuokraa vastaan vähintään 60 vuotta täyttäneille hämeenlinnaisille. Säätiön tarkoituksena ei ole tuottaa toiminnallaan taloudellisia etuja.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Toimintaa on pystytty pyörittämään laaditun talousarvion ja muiden suunnitelmien mukaisesti. Suurimmat menoerät korjauspuolella ovat olleet Eteläisten rivitalojen kattosaneeraus, Koivukodolla loppuvuodesta aloitettu käyttövesiputkien saneeraus, Rengonraitin kattotyöt sekä Keinusaari II hankkeen suunnittelut, joihin ARA myönsi syksyllä myös luvan ja avustuksen rakennuskustannuksiin.

Investoinnit

Rengonraitti 19 ja Eteläisten rivitalot katto 110 t€, kiinteistöautomaatiot 30 t€, lämmitysjärjestelmät 40 t€, sähkö- ja valaistushankinnat 50 t€ ja kalustohankinnat 100 t€.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2025 toimintaa voidaan jatkaa laaditun kiinteistöstrategian ja investointisuunnitelman mukaisesti. Suhteellisen vakaa talous tukee vuoden 2025 hankkeita ja hankintoja sekä vuoden 2026 eteen tulevia korjaushankkeita.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Suurimmat riskit toiminnalle ovat korjausvelka, käyttöasteet ja korot. Nämä samat ovat olleet jo useamman vuoden. Korkoriskin minimoimiseksi tilikaudella tehtiin pääomakustannuksiin liittyvä selvitys ja sen mukainen suunnitelma riskitasojen hallitsemiseksi. Riskikohteeksi on tunnistettu myös hallinnon toiminnallinen riski, jos jotain tavallisuudesta poikkeavaa nykyisille toimijoille (lähinnä toimitusjohtaja) sattuu. Riskienhallintaan liittyen säätiölle valmistui syksyllä sen ensimmäinen oma valmiussuunnitelma, jonka kirjauksien mukaisesti ryhdytään, asteittain, valmiusasioita kehittämään nykyisestä tilanteesta.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Säätiö toimii ikäihmisten asumisen erityisasiantuntijana, joka kehittää uusia asumisen vaihtoehtoja Hämeenlinnaan. Säätiö kehittää ikäihmisten asuntoja sekä asuinympäristöjä asukkaiden palvelutarpeiden ja kaupunki-strategian mukaisesti alan trendit huomioi-den. Säätiö huolehtii siitä, että asunnot ja asuinympäristöt mahdollistavat asukkaiden kotona asumisen mahdollisimman pitkään.	Toimintaa on jatkettu aiempien vuosien tapaan. Keinusaareen pitkään suunniteltu uudishanke sai syksyllä vihreää valoa myös ARA:sta, joten kohteen rakennustyöt käynnistyvät keväällä 2025.
Säätiö ylläpitää omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin sekä jalostamalla kiinteistöjään tarpeen mukaan. Säätiö huomioi uudistuotannossaan asuntojen kysynnän näkymät ja hoitaa aktiivisesti salkkuaan myymällä tai purkamalla kiinteistöjä tarvittaessa.	Peruskorjauksia ja uudishankkeita on suunniteltu ja toteutettu kiinteistöstrategian ja investointisuunnitelman mukaisesti. Uusien korjaushankkeiden suunnittelut jatkuvat vuosittain.
Säätiön talous on tasapainossa ja investoinnit toteutetaan suunnitellusti. Säätiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat takaisin rahoittajille ajallaan.	Säätiön talous on vakaalla pohjalla, ala huomioituna, ja taloudellista puskuria on pyritty kasvattamaan, siinä myös onnistuen, tulevien vuosien lisääntyvien korjaushaasteiden mahdollistamiseksi.
Säätiö ylläpitää aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa ja tuo omalta osaltaan asiantuntemuksensa kaupungin käyttöön; erityisesti vanhusten asumistarpeen kartoittamiseen ja säätiön asuntokannan kehittämiseen liittyen.	Keskusteluja käydään nykyään niin kaupungin eri toimijoiden kanssa kuin myös hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Säätiö toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin muiden asuntovuokrausta harjoittavien yhteisöjen kanssa.

Tapaamisia näiden toimijoiden kesken pidetään epä-säännöllisen säännöllisesti ja yhteydenpito on muuten aktiivista.

Säätiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Säätiö tekee parhaansa omien hankkeiden myötä ja resurssiensa mahdollistamalla tavalla. Esimerkiksi Keinusaaren uudiskohteen maalämpö.

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	4 354	4 663	4 699	4 895	4 913
- josta myynti kaupungille		2 125	1 744	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	6	13	0
Henkilöstökulut	412	420	387	424	490
Liiketoiminnan muut kulut	2 303	2 553	2 599	2 432	2 687
Käyttökate	1 639	1 690	1 707	2 026	1 736
Poistot	1 619	1 118	1 067	1 004	952
Liikevoitto/-tappio	20	572	640	1 022	784
Rahoituserät yhteensä	-341	-336	-357	-436	-522
Tuloverot	0	0	-3	-3	3
Nettotulos	-321	236	280	583	265
Tilinpäätössiirrot	359	-448	-226	-468	-254
Tilikauden tulos	38	-212	54	115	16

Tase 1 000 €

Likvidit varat	1 064	1 214	2 143	2 134	2 192
Myyntisaamiset	0	112	16	12	27
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 629	1 414	1 484	1 579	1 596
Oma pääoma yhteensä	1 714	1 499	1 551	1 665	1 682
Pitkäaikaiset korolliset lainat	27 314	26 557	27 558	26 018	25 592
Ostovelat	610	174	27	206	234
Lainojen lyhennykset	1 107	1 178	1 430	1 540	1 181
Vieras pääoma yhteensä	29 618	28 232	28 037	26 523	25 592
Taseen loppusumma	31 332	30 180	30 276	29 344	28 664
Investoinnit	7 322	324	651	758	330

Tunnusluvut

Henkilöstömäärä	10	10	11	10	10
Liikevaihdon kasvu %	1,1	7,1	0,8	4,1	0,4
Oman pääoman tuotto %	-18,9	7,6	18,6	36,3	15,5
Quick ratio	0,5	0,9	1,1	0,5	1,5
Omavaraisuusaste %	5,5	5,0	5,1	7,3	6,8

Muut mittarit

Asukkaiden lukumäärä			800	800	800
Asuntojen käyttöaste kantakaupungissa %	96,0	98,0	99,5	98,0	97,6
Asuntojen käyttöaste pitäjissä %	90,4	94,1	95,2	94,1	93,5

11 Kiertokapula Oy

Y-tunnus: 0919068-0

Vankanlähde 7, 13100 Hämeenlinna

www.kiertokapula.fi

Toimitusjohtaja: Mikko Koivulehto

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 17,54 % (Hämeenlinnan kaupunki on yhtiön pääomistaja)

Hallituksen jäsenet: Johanna Sipola (pj), Petteri Pullola, Mikko Sallinen, Riika Raunisalo, Juhani Pohjus (varajäsen), Ismo Nöjd, Satu Salmela-Vierisalo, Ossi Kollin, Annika Warras-Stjernvall, Jari Vainio, Mira Ahjoniemi, Kalle Ikkela, Jukka Käkönen, Pirjo Alijärvi (2.8.2024 asti)

Kiertokapula Oy on jätteenkäsittely-yhtiö, joka vastaa toimialueensa yhdyskuntajätehuollosta 13 kunnan alueella Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Uudellamaalla. Yhtiön kotipaikka on Hämeenlinna. Hämeenlinnan kaupunki on kiertokapulan pääomistaja. Yhtiön toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen, vaan tarjota osakkeenomistajille kustannustehokkaita ja ympäristövaatimusten mukaisia jätehuoltopalveluja. Yhtiö omistaa 100% Kiertokapula Yrityspalvelut Oy:stä ja 50 % Tehokierro Oy:stä.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Biojätteen erilliskeräys on laajentunut koskemaan kaikkia taajama-alueiden kiinteistöjä (min 5 000 asukkaan taajamat) ja pakkausjätteiden keräys ja kuljetus on yhtiön hallussa koko toiminta-alueella. Alueilla vastaanotettujen jättejakeiden määrä on kasvanut

odotettua enemmän. Maapalveluliiketoiminta on myös vilkastunut. Yhtiö on perustanut markkinoita täydentävää jätehuoltopalvelua tuottavan yhtiön Kiertokapula Yrityspalvelut Oy:n.

Investoinnit

Investointeja tehtiin 3 735 t€ arvosta. Olenaisimpina Riihimäen kiertoaseman rakentaminen ja littalan kiertoaseman suunnittelu. Lisäksi rakennettiin Karanojalle vesienhallintallas ja saatiin Karanojan yritysalueen infrarakenteet valmiiksi.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kiertokapula pyrkii enenevässä määrin tarjoamaan kattavia jätehuoltopalveluiden kokonaiskonsepteja erityisesti omistajakunnilleen. Palvelumallia kehitetään yhteistyössä kuntien kanssa. Tavoitteena on auttaa omistajia kehittämään kunnan omaa jätteen hallintaa ja tarjota palveluja entistä taloudellisemmin. Lisäksi yhtiön toiminta-alueella tullaan edelleen panostamaan omistajakunnille tarjottavaan maapalveluyhteistyöhön ja tarjotaan käytöstä poistettujen rakennusten purkupalveluja myös niin, että yhtiö voisi mahdollisesti ottaa hoidettavakseen suurempia työmaakokonaisuuksia.

Kiertoasemien suunnittelu ja toteuttaminen jatkuu. Toteutukseen kuuluu nykyaikainen omatoimiasiointi, joka mahdollistaa

pidemmät aukioloajat ja asiointit mahdollisesti myös viikonloppuisin. Lammilta on ostettu ja Mäntsälän alueelta on vuokrattu tontit kiertoasemia varten. Näillä toimenpiteillä toteutetaan jätelautakunnan asettamaa palvelutason nostovaadetta.

Jätelautakunta valmistelee päätöstä sako- ja umpikaivojen lietekuljetuksista siten, että asiasta tehdään päätös viimeistään lokakuussa 2025. Mikäli kuljetukset siirtyvät yhtiön

hoidettavaksi, suunnitellaan kilpailutukset ja toiminnan aloitukset kohtuullisen siirtymäajan jälkeen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Yhtiön toimintaa auditoidaan vuosittain sisäisesti ja ulkoisesti. Yhtiöllä on auditoitu toimintajärjestelmä.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Yhtiö toimii tehokkaasti ja taloudellisesti. Yhtiön liiketoiminta on kannattavaa ja palvelu asiantuntevaa ja asiakaslähtöistä.	Yhtiö kattaa liiketoiminnan kulut liiketoiminnan tuotoilla. Yhtiö ei saa tukea omistajakunnilta. Mahdollinen liiketoiminnan tuotto käytetään liiketoiminnan kehittämiseen ja investointeihin. Palvelutaso määritetään yhdessä Jätelautakunta Kolmenkierron kanssa ja asiakastytyväisyyttä mitataan säännöllisesti.
Yhtiö ylläpitää palveluverkostoaan riittävillä uudis- ja korjausinvestoinneilla, jotka rahoitetaan jätehuoltomaksuin tai lainajärjestelyin. Yhtiön investointipäätökset perustuvat riittäviin laskelmiin ja selvityksiin, ja ne toteutetaan selkeän päätöksentekomallin mukaisesti. Merkittävät poikkeamat aikatauluun, laatuun ja kustannuksiin tuodaan omistajille tiedoksi.	Menossa oleva investointiohjelma pitää sisällään uudis- ja korjausinvestointeja, joilla parannetaan jätteidenkäsittelyalueiden infraa. Jätelautakunta Kolmenkierto on määrittänyt palvelutason, joka pitää sisällään palveluverkoston kehittämisen. Meneillään on Riihimäen kiertoaseman rakentaminen (valmis 7/25) ja keväällä alkaa Iittalan kiertoaseman rakentaminen.
Yhtiö vastaa lainsäädännön uusiin vaatimuksiin innovatiivisesti siten, että asiakkaille kohdistuvat kustannukset eivät tarpeettomasti nouse. Yhtiön perimät jätehuollon maksut eivät kasva maan keskimääräisiä jätehuoltomaksuja korkeammiksi. Yhtiö huolehtii	Materiaalien kierrätystä kehitetään aktiivisesti kumppaniverkoston kanssa ja Karanojan kiertotalousaluetta kehitetään kiertotalouden innovaatioalustaksi.

siitä, että sen in house -asema omistajakuntiin nähden säilyy.

Yhtiö hallitsee jätteidenkäsittelyalueet, jätteiden vastaanoton, välivarastoinnin ja loppusijoituksen siten, että ympäristölle ja lähi-alueiden muille toimijoille aiheutuvat haitat minimoidaan. Yhtiö huolehtii osaltaan omistajakuntiansa hiilineutraalisuustavoitteiden toteutumisesta.

Yhtiöllä on käytössä toimintajärjestelmä (ympäristö, laatu, turvallisuus ja tietoturva), jonka ytimessä on ympäristö (ISO 14001, jonka tavoitteet: ympäristönsuojelun tason parantaminen, sitovien velvoitteiden täyttäminen, ympäristötavoitteiden saavuttaminen).

Yhtiö jatkaa Karanojalle sijoittuvan kiertotalousalueen kehittämistä yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Yhtiö ylläpitää aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa ja tuo omalta osaltaan asiantuntemuksensa kaupungin käyttöön.

Karanojan kiertotalousaluetta kehitetään kolmen kivijalan varaan, jotka ovat pienasiointialueen kehittäminen, yritysalueen kehittäminen ja vierailukeskuksen kehittäminen. Alueella on tällä hetkellä 3 yritystä Tehokierto Oy:n lisäksi.

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	28 641	31 944	34 822	34 744	40 312
josta myynti kaupungille	224	279	288	465	480
Liiketoiminnan muut tuotot	126	181	170	4	0
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	18 479	19 186	20 649	21 270	23 369
Henkilöstökulut	4 457	4 904	4 817	5 431	6 068
Liiketoiminnan muut kulut	3 655	5 206	4 589	5 203	5 861
Käyttökate	2 176	2 829	4 937	2 844	5 014
Poistot	1 146	1 307	1 442	2 078	2 148
Liikevoitto/-tappio	1 030	1 522	3 495	766	2 866
Rahoituserät yhteensä	-3	-12	-84	-82	-354
Tuloverot	-194	-484	-331	-162	-623
Nettotulos	833	1 026	3 080	522	1 889
Tilinpäätössiirrot	12	62	-349	-236	-800
Tilikauden tulos	845	1 088	2 731	286	1 089
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	3 949	4 643	9 940	1 750	4 754
Myyntisaamiset	2 924	2 400	3 100	3 941	7 526
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	7 484	8 510	11 378	11 366	12 455
Oma pääoma yhteensä	9 139	10 164	13 172	13 020	14 430
Pitkäaikaiset korolliset lainat	0	0	11 600	10 000	14 319
Ostovelat	2 954	3 348	4 573	6 140	4 591
Lainojen lyhennykset	0	0	400	800	1 633
Vieras pääoma yhteensä	4 284	4 906	17 592	18 634	21 694
Taseen loppusumma	18 504	21 020	35 162	37 043	42 927
Investoinnit		21 021	10 750	9 912	3 735
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	89	90	95	99	99
Liikevaihdon kasvu %	-1,7	11,5	9,0	-0,2	16,0
Oman pääoman tuotto %	9,6	10,4	25,1	4,1	11,8
Quick ratio	2,0	1,8	2,2	0,9	1,7
Omavaraisuusaste %	55,0	53,6	40,0	39,4	38,2
Muut mittarit					
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos (1-10)	ei tehty	8,1	8	8,1	8,5

12 Koulutuskuntayhtymä

Tavastia

Y-tunnus: 0205303-4

Hattelmalantie 8, 13101 Hämeenlinna

www.kktavastia.fi

Kuntayhtymän johtaja: Jouni Haajanen

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 77,24 %, äänivalta 63,64 %

Hallituksen jäsenet: Pirjo Sandelius (pj), Karoliina Frank, Anssi Lepistö, Jonni Levaniemi, Kristiina Lindroos, Veli-Antti Silpola, Emilia Tamminen, Teija Vekka-Pirhonen, Aulis Veteläinen

Koulutuskuntayhtymä Tavastian tehtävänä on järjestää ammatillista- ja lukiokoulutusta, aikuisten perusopetusta, vapaata sivistystyötä, sekä koulutustehtävään läheisesti liittyvää muuta toimintaa. Tehtäviensä toteuttamiseksi kuntayhtymä hallinnoi ammatillisia oppilaitoksia ja lukioita sekä kansalaisopistoa. Kuntayhtymällä on 100 % tytäryhtiö Tavastia Koulutus Oy.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Ammattiopisto Tavastiassa onnistuttiin yhteishaussa hyvin. Ensisijaisia hakijoita oli 1,1 aloituspaikkaa kohti. Ammatillisessa koulutuksessa toteutuneita opiskelijavuosia saatiin 2.251, joka on 83 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Perustutkintoja tuotettiin 546 ja ammattitutkintoja 148 ja erikoisammattitutkintoja 95. Opiskelijapalautteiden keskiarvo oli ammatillisessa koulutuksessa 4,3, täydennyskoulutuksessa 4,7 ja työelämäpalautteissa

4,2. Opiskelusta eroamiaisia oli hieman aiempaa enemmän, perustutkinnoissa 13,5 % ja ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa 13,0 %. Opiskelijoiden työllistymisprosentti oli 74.

Lukiokoulutuksessa ensisijaisia hakijoita oli 1,02 aloituspaikkaa kohti. Lukiokoulutuksessa opiskelijakyselyn keskiarvo oli 4,08. Yhteensä yo-tutkintoja saatiin 424, josta Hämeenlinnan kaupungin alueella toteutui 375. Vanajaveden opistossa opiskelijamäärä oli 9.167 tavoitteen ollessa 7.840. Kansalaisopiston kurssipalautteiden keskiarvo oli hyvällä tasolla 4,6. Tilikauden tulos muodostui positiiviseksi ollen n. 1.753.000 euroa.

Investoinnit

Parolan lukion leasingrahoituksella toteutettava uudisrakennushanke aloitettiin toimintavuoden aikana. Hanke valmistuu vuoden 2025 lopussa. Kone- ja kalustoinvestointeja toteutettiin 206.000 eurolla.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuodelle 2025 kohdentunut ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaus merkitsee talouden tasapainotustoimia vuodelle 2025 ja siitä eteenpäin. Epäselvää on, tuleeko toisen asteen koulutukseen valtiovallan toimesta uusia rahoitusleikkauksia, jotka realisoituisivat vuodesta 2026 alkaen. Talouden sopeuttamistoimenpiteiden kohdennuksesta

tehdään erillinen päätös kevään 2025 aikana. Lukiokoulutuksen osalta vuoden 2025 toiminnan arvioidaan pysyvän suhteellisen vakaalla tasolla. Lukiokoulutus on ollut viime vuosina vetovoimainen ja opiskelijakohtainen yksikköhinta on ollut nousussa. Vanajaveden Opistoon liitettiin vuoden 2025 alussa Lasten liikunnan tuen toiminnot. Yhdistyminen mahdollistaa osin päällekkäisten toimien karsimisen.

Opisto on sopeuttanut talouttaan vastaamaan valtionosuusrahoituksen leikkauksen aikaansaamaa rahoitusvajetta. Jatkossakin tietty valtionosuustuntien taso tulee edelleen säilyttää, jotta edellytykset tulevien vuosien rahoitukselle voidaan varmistaa. Vanajaveden Opiston toiminnan arvioidaan pysyvän vakaalla tasolla vuonna 2025. Vuoden 2024 lopussa alkoi selvitystyö Hämeen ammatti-instituutin toimintojen yhdistämisestä Koulutus-kuntayhtymä Tavastiaan. Selvitystyö etenee kevään 2025 aikana siten, että mahdolliset yhdistymistä koskevat päätökset olisivat tehty kesään 2025 mennessä. Toteutuessaan yhdistyminen tarjoaa entistä vahvemman toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestäjän olemassaolon Kanta-Hämeen alueella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Talousriskien hallinnassa merkittävimmät riskit liittyivät kustannusten kasvuun, tulojen heikkenemiseen, virheinvestointeihin ja toimintaympäristön ennakoimattomiin muutoksiin. Toimintavuoden aikana inflaation nousuvauhti tasaantui edellisvuodesta. Kustannusten kasvua pyrittiin hillitsemään maltillisella investointiohjelmalla, sopeuttamalla osastojen taloutta saatuaan tulopohjaan ja henkilöresurssin käyttöä tarkastelemalla eläköitymisten yhteydessä.

Sähkön hinnannousulta suojauduttiin sähkön hinnan kiinnityksillä tuleville vuosille. Onnistuminen erilaisten hankerahoitusten saamisessa helpotti merkittävästi talouden tasapainottamista. Toimintaympäristön muutoksiin pyrittiin varautumaan etukäteen riittävällä ennakointityöllä. Valmius- ja varautumissuunnitelmia sekä mahdollisten häiriötilanteiden hallintaan liittyviä varautumisia tehtiin. Lakisääteisiin tehtäviin liittyvien säännösten ja päätösten noudattamiseen liittyvässä sisäisessä valvonnassa ei havaittu raportoitavia puutteita tilikaudella 2024.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Koulutuskuntayhtymä Tavastia järjestää laadukasta ammatillista ja yleissivistävää sekä vapaan sivistystyön koulutusta tarjoten opiskelijoille hyvät valmiudet työelämään, jatko-opintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Koulutuskuntayhtymän palvelut ovat kilpailukykyisiä ja vastaavat asiakkaiden ja alueen työelämän tarpeisiin.	Ammattiopisto Tavastiassa aloitti vuonna 2024 tutkintokoulutuksessa 1 578 (1 566 v. 2023) opiskelijaa. Uusia oppisopimuksia solmittiin vuoden 2024 aikana 1 165 (1 323) kappaletta. Koulutussopimuksia tehtiin 2 107 (2 162). Opiskeluaika oli keskimäärin 2,4 vuotta/valmistunut opiskelija. Perustutkintoja toteutui 546 kpl tavoitteen ollessa 580. Ammattitutkintoja toteutui 148 tavoitteen ollessa 130. Ammattiopistossa perustutkinnoissa opintojen keskeyttämisprosentti nousi hieman edellisvuodesta ollen 13,5 %. Lukiokoulutuksen vetovoima oli edellisvuoden tapaan hyvällä tasolla: opiskelijoita oli 1 421 (1 419). Lukiokoulutuksessa ensisijaisten hakijoiden määrä oli 1,02 aloituspaikkaa kohti. Vanajaveden opistossa kurssilaisten määrä laski 16 450 opiskelijaan, kun edellisvuonna kurssilaisia oli 17 255. Opiston opiskelijoiden osuus väestöstä on 98 %. Ammattiopistossa palautteiden keskiarvo oli 4,3. Täydennyskoulutusten palautteiden keskiarvo oli 4,7 ja työelämäpalautteiden 4,2. Lukioissa opiskelijapalautteiden keskiarvo oli 4,08 ja Vanajaveden opistossa kurssipalautteissa 4,6.
Kuntayhtymän kansalaisopistotoiminta on vastuullista ja edistää alueen yhdenvertaisuuden toteutumista. Toiminta ei tarpeettomasti sotke paikallisia markkinoita.	Opinnot ovat kaikille avoimia, eikä pääsyvaatimuksia, kuten pääsykoetta tavanomaisesti ole. Koulutukset eivät ole tutkintotavoitteisia. Vuosittainen kurssitarjonta sisältää visuaalisia ja esittäviä ilmaisuaineita, yhteiskunnallisia ja yleissivistäviä, kulttuurisia sekä liikunnallisia ja viestinnällisiä aineita. Taiteen perusopetuksessa ja kotoutumiskoulutuksessa noudatetaan Opetushallituksen määräämiä opetussuunnitelman perusteita. Opiston koulutustarjonta suunnitellaan paikallisia tarpeita palvelemaan ja se toteutetaan lähipalveluna noin 80:ssä eri toimipisteessä, pääasiassa muiden toimijoiden omistamissa tiloissa. Kansalaisopistotoimintaa järjestettiin Hämeenlinnan alueella seuraavasti: kantakaupunki (26 toimipistettä), Hauho (8), Kalvola (5), Lammi

	(4), Renko (3) ja Tuulos (2). Opiskelijoiden ikäjakauma oli viime vuoden kaltainen. Netto-opiskelijoiden ikäryhmistä eniten, 42 %, sijoittui ryhmään 30–59 -vuotiaat ja toiseksi suurin ryhmä oli 65–74-vuotiaita, heidän osuutensa 18 %. Nuoria ja nuoria aikuisia 15–29-vuotiaita opiskelijoista oli n. 8 %. 0–14-vuotiaiden osuus opiskelijoista oli 13 %.
Kuntayhtymä kehittää koulutuspalveluitaan luovasti ja rohkeasti. Palvelujen vaikuttavuus paranee.	Oppilaitosyhteistyö vahvistui. Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa solmittiin yhteistyösopimus, jossa sovitetaan mm. väyläopintojen ja valmentavien opintojen järjestämisestä. Varala Säätiön kanssa tehdyssä koulutusyhteistyösopimuksessa sovittiin liikunta-alan tutkintojen järjestämisestä Hämeenlinnassa. Hämeen Ammattikorkeakoulun ja Hämeen ammatti-instituutin kanssa aloitettiin keskustelut Hamin fuusioimisesta Tavastiaan. ”Oppimisen tuella hyvinvointia lukioon” -hankkeessa kehitettiin oppimisen tukitoimia kokeillen erilaisia tukimuotoja ja edistään opiskelijoiden hyvinvointia. Myös yhteisö- ja hyvinvointiohjaajat edistivät opiskelijoiden hyvinvointia toiminnallaan. Heidät palkattiin OKM:n apurahan turvin sekä Tavastian Ammattiopistoon että lukiokoulutukseen keväällä 2023 ja jatkui vuoden 2024 aikana. Lukiokoulutuksen laatutyötä edistettiin ”Laatuapila”-hankkeessa, jossa neljän kaupungin lukiokoulutukset rakensivat yhteistä laatujärjestelmää kuvaten keskeisiä laatuprosesseja ja kartoittaen yhtenäisiä laatuksiteerejä. Vanajaveden opistossa oli käynnissä kaksi opetuksen kehittämishanketta. Opistossa tehdään vuosittain kestävään tulevaisuuteen liittyvää työtä, mikä lisää yhteiskunnallista vaikuttavuutta vähintään mikrotasolla. Kestävää tulevaisuutta edistävät myös opintopistekurssit, joiden suorittamisesta opiskelija saa halutessaan merkinnät omaan opintopolkuun.

Kuntayhtymä käy aktiivista vuoropuhelua Hämeenlinnan kaupungin ja kaupungin elinkeinoelämän kanssa ja luo innovatiivisia keinoja kaupungin elinvoiman edistämiseksi. Kuntayhtymä osallistuu Hämeenlinnan työllisydenhoitoon lisäämällä koulutuksen työelämälähtöisyyttä.

Työpaikalla järjestettävien koulutussopimusten määrä oli 2.107 ja oppisopimusten 1.165. Ammattiopistossa osaamisen näytöistä suoritettiin työelämässä 83 %. Työllisyysalueuudistukseen valmistauduttiin tekemällä yhteistyötä tulevien TyöHämeen ja Etelä-Hämeen työllisyysalueiden kanssa. Työllisyysalueen tuleviin palvelutarpeisiin varauduttiin suunnittelemalla tutkinnon osien koulutustarjontaa niin, että aloituksia on vähintään 4 viikon välein. TyöHämeen kanssa suunniteltiin yhteisvirkaa, jolloin Ammattiopisto Tavastian kolme uraohjaajaa tekevät osa-aikaisesti työttömien uraohjausta koulutukseen, ja heillä on pääsy TyöHämeen Ura-järjestelmään.

Työelämäyhteistyön kokonaisuutta kehitettiin. Toimintaa koordinoimaan palkattiin työelämäkoordinaattori, joka aloitti työnsä lokakuussa. Alakohtaiset kumppanuustapaamiset käynnistettiin ja niihin suunniteltiin yhteinen toteutusmalli. Tapaamisissa käsiteltiin mm. alan tulevaisuutta ja koulutustarpeita. Yhteistyön vahvistuminen näkyy työelämäpalautteiden parantumisena. Tapaamisia jatketaan vuosittain. Alumnitoiminta käynnistettiin. Mukaan on ilmoittautunut kymmeniä alumneja. Yhteishaussa hakeville toteutettiin 9.-luokkaisten tutustumiset ja 8.-luokkalaisille kasirastit.

Monikulttuurisuusasiantuntijaryhmässä on tiivistetty yhteistyötä kuntien perusopetuksen, HAMK:n, OmaHämeen ja kuntien maahanmuuttopalveluiden, työhallinnon sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Lukio-koulutuksessa opetussuunnitelman painopistealueina olivat edellisen vuoden tapaan oppimisen tukitoimet, kansainvälisyys ja korkeakoulu-, yrittäjyys- ja työelämäyhteistyö. Mainittuja painopistealueita toteutettiin useiden hankkeiden avulla.

Kuntayhtymä toimii kustannustehokkaasti. Sen talous on tasapainossa ja ennakoitavaa. Kuntayhtymä huolehtii siitä, että valtionosuuksien saamisen edellytykset täyttyvät

Kuntayhtymän tilikauden tulos muodostui talousarviota paremmaksi ollen 1 753 546 euroa positiivinen. Alun perin talousarviossa oltiin varauduttu -399 863 euron alijäämäiseen tulokseen. Talousarviota parempi valtionosuusrahoituksen kertymä niin ammatillisessa kuin

ja sopeuttaa toimintaansa rahoituksen määrää vastaavaksi.	lukiokoulutuksessa selittää hyvää tulosta. Toimintakulujen osalta onnistuttiin toteuttamaan hyvää budjettikuria. Myös hankerahoituksen saamisessa onnistuttiin hyvin. Käyttötalouden toimintatuotot ylittyivät noin 1,9 miljoonalla euroa talousarviosta toteumaprosentin ollessa 103,7 %. Toimintakulujen toteumaprosentti oli 100,8 %.
Lukiokoulutustoiminnan osalta kuntayhtymän tulee toimia siten, että kaupungin maksamat alijäämä- ja vuokra-avustukset ovat mahdollisimman pienet. Toiminta toteutetaan kuitenkin kaupungin lukiotoiminnan palveluverkkolinjaukset huomioiden.	Lukiokoulutuksen alijäämää ei muodostunut lainkaan tuloksen ollessa noin 140.000 euroa positiivinen. Alun perin talousarviossa varauduttiin 440.000 euron alijäämään. Kaupungin ulkoisen pääomavuokran avustus toteutui Kaurialan lukiossa ja Lammin lukiossa suunnitelman mukaisena. Kaurialan lukion vuokra-avustus oli 537.456 euroa ja Lammin lukion 78.540 euroa.
Kuntayhtymä ylläpitää omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin. Hämeenlinnaan tehtävissä investoinneissa otetaan huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus.	Kuntayhtymän kiinteistöomaisuus on siirretty Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastialle. Täten investointeja tehtiin vain kone- ja laitekannan uudistamisiin, joita tehtiin n. 206.000 eurolla. Toimintavuoden aikana ei tehty investointeja, jotka olisivat vaatineet kaupungin osallistumista.
Kuntayhtymä huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.	Ammattiopistossa jatkettiin hiilijalanjäljen laskemisen ja kestävän kehityksen tiekartan laatimistyötä. Ravitsemispalveluissa seurattiin syntyneen ruokatahteen määrää Biovaaka -työkalulla. Lammin lukiossa aloitettiin luonto- ja ympäristö erityislinja, joka on hyvin luontainen valinta Lammille ja pohjaa alueen vahvuuksiin. Linjan opetus toteutetaan yhteistyössä Hämeen ammattikorkeakoulun, Vanajavesisäätiön ja Lammin Biologisen Aseman (HY) kanssa. Vanajaveden Opisto on kestävyysosaamisen lisäämiseen sitoutunut oppilaitos. Opistolla on OKKA-säätiön vuonna 2020 myöntämä Kestävän kehityksen sertifikaatti, joka uudistettiin v. 2023 pidetyssä ulkoisessa auditoinnissa. Kestävyysosaamisen näkökulma otetaan huomioon opetuksessa, toimintakulttuurissa ja johtamisessa. Henkilöstön kanssa suunnitellaan vuosittain yhdessä kehittämiskohteita näihin liittyen.

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintatuotot	39 540	41 685	44 842	46 947	47 917
Myyntituotot	33 780	35 562	38 760	40 822	42 522
- josta myynti kaupungille		1 501	1 239	1 808	1 808
Maksutuotot	882	712	1 222	1 199	1 176
Tuet ja avustukset	3 151	4 370	4 129	3 557	3 354
Muut toimintatuotot	1 727	1 041	731	1 369	865
Toimintakulut	35 334	37 905	43 536	46 254	46 686
Henkilöstökulut	24 488	25 598	27 796	28 690	29 659
Palveluiden ostot	4 075	4 543	5 364	6 681	5 814
Aineet ja tavarat	3 168	4 055	4 752	4 513	4 754
Avustukset	90	69	106	194	213
Muut toimintakulut	3 513	3 640	5 518	6 176	6 246
Toimintakate	4 206	3 780	1 306	693	1 231
Rahoitustuotot ja kulut	91	148	0	302	832
Vuosikate	4 297	3 928	1 306	995	2 063
Poistot	3 018	2 791	8 887	520	310
Tilikauden tulos	1 279	1 137	-7 581	475	1 753
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	103	-355	7 549	0	-287
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 382	782	-32	475	1 466
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	5 534	5 822	6 474	7 692	8 664
Myyntisaamiset	443	2 546	2 812	1 229	1 509
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	3 823	4 606	4 569	2 038	3 504
Oma pääoma yhteensä	18 396	18 462	5 206	5 564	7 030
Pitkäaikaiset korolliset lainat	916	543	543	0	0
Ostovelat	932	1 804	1 911	3 496	4 253
Lainojen lyhennykset	373	373	373	0	0
Vieras pääoma yhteensä	7 860	6 932	7 503	8 655	8 905
Taseen loppusumma	35 953	35 830	15 396	16 934	19 173
Investoinnit	1 013	952	803	0	206
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	552	558	593	620	612
Toimintakulujen kasvu %	-4,3	7,3	5,8	5,9	0,9
Vuosikate / poistot %	142,4	140,7	14,7	191,0	666,0
Omavaraisuusaste %	77,8	77,4	50,3	46,2	49,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,0	12,4	12,6	15,5	16,5
Muut mittarit					
Kaupungin maksaman alijäämäavustuksen määrä, t€			347	180	0
Ammatillisen koulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden lkm			1 635	1 566	1 578
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	1377	1 373	1 413	1 419	1 421
Vanajaveden opiston opiskelijamäärä	9398	7 743	8 719	9 193	9 167
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos					
Ammatillinen koulutus			4,0	4,2	4,3
Lukiokoulutus			4,0	4,0	4,0
Kansalaisopisto			5,0	4,6	5,0
Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusten lkm			3 595	3 485	3 272

13 Linnan Kehitys Oy

Y-tunnus: 0832624-0

Raatihuoneenkatu 21-23, 13100 Hämeenlinna

www.linnan.fi

Toimitusjohtaja: Riku Heino

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Heikki Kapanen (pj), Tapani Hellsten (vpj), Anne Laatikainen, Mika Lartama, Sari Rautio (27.5.2024 asti), Mika Walkamo (27.5.2024 alkaen), Sirpa Korkatti (23.4.2024 asti), Marika Mesimäki (17.6.2024 alkaen)

Linnan Kehitys Oy:n tärkeimpänä tehtävänä on vahvistaa Hämeenlinnan elinvoimaa ja taloudellista kasvua. Yhtiö ei tavoittele voittoa, eikä jaa omistajilleen osinkoa.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Yhtiön toiminnan kannalta merkittävä päätös tehtiin joulukuussa, kun kaupunginhallitus päätti (KH 18.12.2023 § 455) kaupunkimarkkinoinnin siirrosta Linnan Kehitykseltä kaupungin strategia- ja tietojohdampalveluihin. Tämä siirto toteutettiin 1.2.2024 alkaen. Kaupunkimarkkinoinnin siirron myötä yhtiössä käynnistettiin muutosneuvottelut yhtiön toiminnan uudelleen organisoimiseksi. Muutosneuvottelut saatiin päätökseen 19.2.2024. Muutosneuvottelujen seurauksena kaksi tehtävänkuvaa lakkautettiin.

Tilikauden aikana yhtiön strategia uudistettiin ja uudelleenorganisoitumisen myötä yhtiön toiminnan kulmakivinä on kolme tiimiä:

yrityskehitys, palvelukehitys ja toimintaympäristön kehitys.

Yhtiön järjestämistä yritystapahtumista suosituin oli Hämeen Sukukokous, johon osallistui lähes 300 henkilöä. Läpi vuoden jatkuva yritysvalmennusohjelma Linnan Business Turnajaiset keräsi kiitosta ja finaalitapahtuma marraskuussa Verkatehtaalla onnistui upeasti.

Investoinnit

Tilikauden aikana ei tehty investointeja.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiö jatkaa strategiansa mukaisesti missioon vahvistaa Hämeenlinnan taloudellista kasvua ja elinvoimaa. Alkuvuonna 2025 valmistuva Elinkeinot ja osaaminen -ohjelma tulee ohjaamaan yhtiön toimintaa vahvasti. Muun muassa markkinointi ja palveluiden segmentointi tulevat mukautumaan ohjelman tavoitteisiin. Lisäksi aloitetaan uusien palveluinstrumenttien kehitys, jotka liittyvät mm. pk-yritysten rahoitusratkaisuihin ja julkisiin hankintoihin.

Toiminnan perustana on kaupungin kanssa tehtävä palvelusopimus, jossa kaupunki yhtiön omistajana on määritellyt toiminnan tavoitteet ja taloudellisen panostuksensa. Hankerahoituksen saatavuus tulee haastamaan yhtiötä osaltaan tulevina vuosina.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessia on kehitetty. Asiat ovat organisaation kokoon nähden hyvällä mallilla. Organisaatio on pieni ja yhtiön valtuustoon nähden sitovat

tavoitteet ovat haastavat yhtiön taloudellisiin realiteetteihin suhteutettuna. Henkilöstökulut muodostavat suurimman osan yhtiön kuluista.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Yhtiön tulee toimia taloudellisesti ja tuottaa mitattavissa olevaa lisäarvoa alueelle.	Yhtiön tilinpäätös oli positiivinen ja yhtiö on pystynyt tuottamaan lisäarvoa alueelle. Viime vuonna mm. sijoittumisten myötä kaupunkiin syntyi 171 uutta työpaikkaa ja yhtiö on ollut merkittävässä roolissa MORE-alueen uuden liittymän saamiseksi.
Yhtiö varmistaa osaltaan yritysten hyvät toimintaedellytykset Hämeenlinnassa; Kaupunkiin saadaan uusia yrityksiä ja yhteisöjä, joiden myötä työpaikkojen ja investointien määrä alueella kasvaa. Erityisesti kiinnittää huomiota osaamisintensiivisten työpaikkojen määrän kasvuun.	Vuonna 2024 sijoittumispalveluiden kautta kaupunkiin saatiin vallitsevasta markkinatilanteesta huolimatta 24 yritystä ja 171 uutta työpaikkaa.
Hämeenlinnassa toimivat yritykset kokevat Linnan Kehitys Oy:n olevan merkittävä yhteistyökumppani, joka edistää yritysten toimintaedellytyksiä ja kasvua Hämeenlinnassa. Yhtiön palveluita käyttäneet asiakkaat ja yhteistyökumppanit kokevat yhtiön tuottamat palvelut laadukkaiksi ja hyödyllisiksi. Yhtiö vaikuttaa osaltaan siihen, että kaupungin maine yritysmyoenteisenä kaupunkina paranee, ja sijoitus EK:n kuntarankingissa ja muissa yritysmyoenteisyyttä kuvaavissa kyselyissä nousee.	Yritystapaamisia yrityspalvelutiimillä oli vuoden aikana 402 ja näistä tapaamisista kerätty palaute oli erinomaista. Yritystapaamisten suositteluhaluukkuutta kuvaava NPS luku oli ennätyksellisen korkea 91,5. Linnan Business Turnajaisiin osallistui 74 yritystä ja palaute oli poikkeuksetta erinomaista. Finaalitapahtuma marraskuussa Verkatehtaalla oli onnistunut. Yhtiön organisoimat Digikytyi (digivalmiuksien kehittäminen) ja Häme Smart Growth (kansainvälistyminen) -hankkeet ovat tavoittaneet hyvin yrityksiä ympäri Hämeenlinnaa ja keränneet kiitosta toimenpiteistään.

	EK:n kuntaranking julkaistiin helmikuussa 2025 ja siinä Hämeenlinnan sijoitus parani kahdella pykälällä 13. sijalle. Suomen Yrittäjien Taloustutkimuksella teettämässä Kuntabarometrissa Linnan Kehityksen yrityspalvelut arvioitiin Suomen toiseksi parhaiksi suurten kaupunkien (21 kaupunkia) sarjassa.
Yhtiön tavoitteena on, että vierailijoiden määrä kaupungissa kasvaa, kaupungin tunnettuus kasvaa ja mielikuva kaupungista paranee. Yhtiö osallistuu kaupungin tapahtuma ja matkailu -tiekartan toteuttamiseen ja sen toimenpiteet kasvattavat osaltaan alueen tapahtumien ja matkailun tuloja.	TAK:n matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset -tutkimuksessa Hämeenlinnan välitön matkailutulo laski hie- man edellisen vuoden ennätyksellisestä 97,7 M€:sta 92,4 M€:oon. Matkailuyrityksiä on edelleen kehitetty ja matkailuyrityksillä on oma Kasvu-sarja Linnan Business Turnajaisissa. Kansainväliseen matkailuun on ohjattu toimenpiteitä ja siihen on valmistunut yhtiön johdolla maakunnallinen kansainvälistymissuunnitelma.
Yhtiö toimii tiiviissä yhteistyössä alueen muiden yritysten ja oppilaitosten kanssa. Yhtiö edistää osaltaan kaupungin työllisyyttä sekä työpaikkojen ja tekijöiden kohtaamista.	Oppilaitokset ovat LK:n kumppaneita monella eri taholla ja yhteistyö yritysrajoittamatta on tiivistä. Hankeyhteistyö erityisesti HAMK:n kanssa on tiivistynyt huomattavasti viime vuosina ja viime vuonna järjestettiin myös LK:n ja HAMK:n hallitusten tapaaminen yhteistyön kehittämiseksi entisestään. Sijoittumisten kautta kaupunkiin syntyi uusia työpaikkoja ja yritys- ja työelämämanagerit avustivat yrityksiä (mm. Patria) työvoiman saatavuuteen liittyvissä haasteissa.
Yhtiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.	Valmistavan teollisuuden yrityksille järjestettiin neljän koulutuskerran "Miten toteutan käytännössä yrityksessäni vastuullisuutta ja vihreää siirtymää" -tapahtumasarja. Yhtiö käynnisti oman vastuullisuustyön, jossa tavoitteena on vuoden 2025 saada Suomen Luonnonsuojeluliiton Ekokompassi-sertifikaatti.

Tuloslaskelma 1 000 €

	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	2 501	2 812	2 864	2 857	2 612
- josta myynti kaupungille		2 391	2 391	2 491	2 188
Liiketoiminnan muut tuotot	185	193	379	569	452
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	76	239	292	434	404
Henkilöstökulut	1 151	1 306	1 559	1 650	1 409
Liiketoiminnan muut kulut	1 081	1 243	1 586	1 290	1 087
Käyttökate	378	217	-195	52	164
Poistot	0	0	1	0	0
Liikevoitto/-tappio	377	216	-196	52	164
Rahoituserät yhteensä	0	0	4	43	33
Tuloverot	-77	-43	-1	0	-18
Nettotulos	300	174	-193	95	179
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	300	174	-193	95	179

Tase 1 000 €

Likvidit varat	1 349	1 337	1 054	963	874
Myyntisaamiset	21	213	191	413	30
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	421	595	402	497	676
Oma pääoma yhteensä	921	1 095	902	997	1 176
Pitkäaikaiset korolliset lainat	0	0	0	0	0
Ostovelat	54	60	55	119	27
Lainojen lyhennykset	0	0	0	0	0
Vieras pääoma yhteensä	596	501	390	423	333
Taseen loppusumma	1 517	1 596	1 292	1 420	1 509
Investoinnit	0	0	0	0	0

Tunnusluvut

Henkilöstömäärä	19	20	22	22	19
Liikevaihdon kasvu %	-0,2	12,5	0,0	0,0	-0,1
Oman pääoman tuotto %	39,0	17,3	-19,3	10,0	16,5
Quick ratio	5,3	6,6	4,6	3,6	4,9
Omavaraisuusaste %	66,1	77,1	76,3	72,2	78,1

Muut mittarit

Linnan Kehityksen kautta sijoittuvien yritysten lkm	20	22	28	20	24
Sijoittuvien yritysten avulla saatavien työpaikkojen lkm	145	180	165	105	171
Matkailutulojen määrä			105 000	97 700	92 400
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos (2019-: 1-10, 2022-: NPS)	9,6	9,1	80,9	86,6	91,5
Kaupungin sijoitus kuntarankingissä			15	15	13

14 Linnan Kiinteistökehitys Oy

Y-tunnus: 1059269-5

Visamäentie 33, 13100 Hämeenlinna

www.linnankiinteistokehitys.fi

Toimitusjohtaja: Ari Mielty

Hämeenlinnan kaupungin suora omistus: 91,83 %.

Välillinen omistus: Linnan Kehitys Oy:n kautta
8,17 %

Hallituksen jäsenet: Reetta-Maria Tolonen-Salo
(pj), Olli Herranen, Soila Nyholm, Sari Rautio
(8.5.2024 alkaen), Jarno Tuimala, Mika Walkamo
(8.5.2024 asti)

Yhtiön tarkoituksena on hallita ja omistaa kiinteistöjä, kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeita, harjoittaa kiinteistöjen kehittämistä ja kauppaa, kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden kehittämistä ja osakekauppaa sekä vuokraustoimintaa. Yhtiö voi myös tuottaa muita kiinteistöjen kehittämiseen, kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden omistamiseen ja vuokraamiseen liittyviä palveluita.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Toimistotilamarkkina on viime vuosina tullut uusi kilpailija: koti. Toimistotilamarkkina on haastava etätyötrendin jatkuessa, joka on johtanut monella yrityksellä tilojen tiivistämiseen. Kiinteistöliiketoiminnan vuokrausaste kokonaisuutena on edelleen pysynyt kohtuullisena, mutta toimistotilojen vuokrausaste on painanut koko kiinteistöliiketoiminnan vuokrausastetta alaspäin.

Tilikauden aikana yhtiö myi omistamansa Häylänkulman kiinteistön Lammilla. Kiinteistö siirtyi ostajan hallintaan 31.5.2024.

Tytäryhtiö Kiinteistö Oy Turuntien Liiketalosta ostettiin marraskuussa lisää osakkeita noin kahdeksan prosentin verran yhtiön osakemäärästä ja Linnan Kiinteistökehityksen omistusosuus yhtiössä nousi kaupan myötä noin 84 prosenttiin.

Kaupungin neljän hyvinvointikiinteistön myynti OmaHämeelle pienensi yhtiön liikevaihtoa vertailukauteen nähden.

Investoinnit

31 t€: Osakkeiden hankinta Kiinteistö Oy Turuntien Liiketalosta, johon tuli vuokralaiseksi eläinlääkärikeskus.

Arvio tulevasta kehityksestä

Toimistotilojen markkina on erittäin haastava ja markkinoilla on toimistotiloista ylitarjontaa Hämeenlinnassa. Vuokra-aste yhtiön toimistokiinteistöissä on laskenut hieman viimeimmän vuoden aikana. Toimistojen neliöiden keskivuokran säilyttäminen nykyisellä tasolla on myös haasteellista. Monet yritykset tiivistävät tilojaan johtuen hybridityöstä. Huolimatta markkinoiden epävakaudesta kiinteistöliiketoiminnan vuokrausaste on vielä pysynyt kohtuullisena koko kiinteistösalkun osalta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Kiinteistöjen vuokrausasteeseen, vuokratoimintaan ja kiinteistökustannusten nousuun liittyvät riskit ovat merkittäviä yhtiön talouden näkökulmasta.

Toimintaympäristö on edelleen muutoksessa ja etätyötrendi haastaa yhtiötä tulevaisuudessaakin. Yritykset tehostavat toimistotilojensa käyttöä ja se tulee väistämättä

näkemään yhtiön vuokraamien toimistokiinteistöjen käyttöasteessa. Talouden tunnuslukuja tullaan edelleen seuraamaan tarkasti.

Yhtiön lainamäärä on korkea. Korkojen mahdollisen nousun aiheuttamaa riskiä on arvioitu ja yhtiön lainakannasta on suojattuna yli kolme neljäsosaa koronvaihtosopimuksella. Kuluneella tilikaudella yhtiö lyhensi lainojaan n. 0,8 miljoonalla eurolla.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Yhtiö hakee aktiivisesti uusia kiinteistökehityshankkeita joko Hämeenlinnassa sijaitseville tai kaupunkiin sijoittuville yrityksille ja kehittää aktiivisesti kiinteistöomistuksiaan.	Yhtiö osti vuodenvaihteessa 2023 Kiinteistö Oy Parolantie 104 koko osakekannan ja se luo lisää mahdollisuuksia uusille kiinteistökehityshankkeille. Tilikauden aikana myytiin Häkyläkulman kiinteistö Lammilla. Lisäksi yhtiö toimii entiseen tapaan aktiivisesti yhteistyössä Linnan Kehityksen sijoittumispalveluiden kautta tarjoten erilaisia vaihtoehtoja kaupunkiin sijoittuville yrityksille.
Kiinteistöliiketoiminnan kiinteistöt ovat mahdollisimman tehokkaassa käytössä.	Kiinteistöjen keskimääräinen käyttöaste kuluneella tilikaudella oli 85,3 %.
Yhtiön tulee toimia markkinalähtöisesti, taloudellisesti ja tuloksekkaasti. Yhtiön toteuttamien kiinteistöinvestointien ja -myyntien tulee tuottaa voittoa tai merkittävää hyötyä yritysten tai muiden toimijoiden sijoittumiselle tai investoinneille Hämeenlinnaan.	Yhtiön tilikauden tulos oli +84 t€. Tilikauden aikana myytiin Häkyläkulman kiinteistö, jota paikalliset ostajat kehittävät yritystoimintaansa. Kiinteistö Oy Turuntien Liiketalon osakkeiden osto mahdollisti eläinlääkäriyrityksen sijoittumisen kaupungin keskusta-alueelle.

Yhtiö toimii omalla tulorahoituksellaan. Yhtiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat takaisin rahoittajille ajallaan.	Yhtiö on toiminut omalla tulorahoituksellaan ja tilikaudet ovat olleet voitollisia. Yhtiö lyhensi lainojaan 836 T€ tilikauden aikana ja kahden edellisen tilikauden aikana lainoja lyhennettiin maksusuunnitelmia nopeammin. Kaupungin myöntämät lainat maksettiin pois vuonna 2023.
Yhtiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.	Toimintansa kehittämisessä yhtiö aktiivisesti etsii ratkaisuja, joilla vähennetään ympäristön kuormitusta ja lisää energia- ja energiatehokkuutta. Tilikauden merkittävin investointi oli Kasarmikatu 23:ssa tehty ilmanvaihdon ja jäähdytysyksikön uusiminen. Loppuvuonna 2023 Inno-parkissa toiseen taloon toteutettu VILP (ilma-vesilämpöpumppu) saatiin käyttöön alkuvuodesta 2024 ja se on vähentänyt kohteen kaukolämmön tarvetta. Tilikauden aikana laadittiin ensimmäistä kertaa yritys-vastuuraportti ja aloitettiin työ Suomen Luonnonsuojeluliiton Ekokompassi-sertifikaatin saamiseksi.

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	4 990	4 694	5 456	13 029	11 182
- josta myynti kaupungille		761	1 583	322	0
Liiketoiminnan muut tuotot	78	79	197	1 103	77
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	15	11	20	26	24
Henkilöstökulut	271	260	258	288	282
Liiketoiminnan muut kulut	3 189	3 222	4 004	11 702	10 230
Käyttökate	1 593	1 281	1 370	2 116	723
Poistot	658	644	656	600	596
Liikevoitto/-tappio	935	637	714	1 516	127
Rahoituserät yhteensä	-473	-481	-345	55	-40
Tuloverot	-107	-40	-74	-335	-3
Nettotulos	355	117	295	1 235	84
Tilinpäätössiirrot	71	38	0	0	0
Tilikauden tulos	426	155	295	1 235	84
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	3 277	3 331	2 249	2 360	3 516
Myyntisaamiset	105	145	128	166	263
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	4 193	4 318	4 612	5 848	5 931
Oma pääoma yhteensä	10 737	10 862	11 156	12 392	12 475
Pitkäaikaiset korolliset lainat	19 755	19 485	17 683	15 440	14 570
Ostovelat	105	166	158	140	160
Lainojen lyhennykset	1 316	1 196	2 071	1 408	836
Vieras pääoma yhteensä	24 851	23 555	21 641	21 068	19 521
Taseen loppusumma	35 598	34 379	32 797	33 460	31 996
Investoinnit	0	83	650	205	31
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	4	5	5	5	5
Liikevaihdon kasvu %	1,3	-5,9	16,2	138,8	-14,2
Oman pääoman tuotto %	3,4	1,1	2,7	8,1	0,3
Quick ratio	1,3	1,4	1,1	1,3	1,7
Omavaraisuusaste %	30,3	31,6	34,1	36,2	38,7
Muut mittarit					
Kiinteistöliiketoiminnan kiinteistöjen vuokrausaste %	93,5	90,3	91,1	89,4	85,3
Käynnissä olevien kiinteistökehityshankkeiden lkm			11	3	2
Valmistuneiden investointien lkm			3	1	1
Asiakastytyväisyys (asteikolla 1-5)	4,1	4,1	4,4	4,4	4,4

15 Verkatehdas Oy

Y-tunnus: 2069302-7

Paasikiventie 2, 13200 Hämeenlinna

www.verkatehdas.fi

Toimitusjohtaja: Mika Nevalainen

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Veikko Lehtola (pj), Sari Rautio (vpj), Tarja Filatov, Päivi Sieppi, Pasi Takala, Eero Jalonen, Arttu Jokikota.

Verkatehdas Oy:n tärkeimpänä tehtävänä on ylläpitää ja kehittää Verkatehtaan kiinteistöä ja palveluita kulttuuri- ja kongressitoiminnan, luovan alan ja oppimisen keskuksena. Yhtiön liiketoiminnan ydin on toimitilojen pitkäaikainen vuokraus ja tapahtumatoiminnan palveleminen. Hämeenlinnan Teatteri Oy on Verkatehtaan 100 % tytäryhtiö.

Merkittävät asiat ja tapahtumat tilikaudella 2024

Opistotalon peruskorjaus ja muutostyöt. Kiinteistö tyhjennetty vuokralaisista kesästä 2024 alkaen, joten pitkäaikaiset vuokratuotot laskivat ja tähän tulomenetykseen valmistauduttiin keväällä 2024 käydyillä muutosneuvotteluilla, joilla henkilöstökuluja alennettiin. Lisäksi säästöjä saatiin kiinteistön pääomavuokrien uudella jaksottamisella.

Investoinnit

Aktivoidut opistotalon suunnittelukustannukset olivat yhteensä 332 tuhatta euroa.

VERKATEHDAS

Korvausinvestoinnit koneisiin ja kalustoon yhteensä 7 tuhatta euroa. Kaikki yhteensä 339 tuhatta euroa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Aloitettu Opistotalon saneeraus kestää koko vuoden 2025 eli vuokratulot ovat normaalia pienemmät. Oletuksena on, että saneeraus ei vaikuta tapahtumaliiketoimintaan ja sen oletetaan olevan vähintään vuoden 2024 tasolla. Lisäksi on aloitettu uudelleen oman tuotannon tapahtumat, jonka avulla kasvatetaan Vanaja-salin käyttöä. Kokonaisuutena pitkäaikasten vuokratulojen tilapäisen vähentymisen johdosta koko vuoden tulos jää tappiolle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan onnistuminen

Opistotalon saneerauksen aiheuttamaan tulomenetykseen on reagoitu ajoissa ja kuluja on vähennetty tappioiden pienentämiseksi siinä määrin kuin se on toiminnan jatkumisen kannalta mahdollista. Yhtiössä toteutetaan laadittua riskikartoitusta ja siihen liittyviä ohjeistuksia ja seurantaa ja näiden avulla toiminnalliset riskit on saatu pienennettyä eikä väärinkäytöksiä ole havaittu.

Taulukko. Omistajapoliittiset linjaukset ja selvitys niiden toteutumisesta

Omistajapoliittinen linjaus	Selvitys toteutumisesta
Verkatehdas on yksi Suomen vetovoimaisimmista paikoista toteuttaa kulttuuri-, kokous-, konferenssi- ym. tapahtumia ja osallistua niihin. Verkatehdas vahvistaa kaupungin kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan edellytyksiä ja osaltaan edistää alueen matkailu- ja tapahtumayhteistyötä.	Verkatehtaan kiinnostavuus tapahtumapaikkana erilaisille tapahtumille on vahva, mikä näkyy kasvaneina yritystapahtumien tapahtuma- ja kävijämäärinä. Konsernilla on merkittävä rooli Hämeenlinnan kokousmatkailun kehittämisessä isona ja tunnettuna tapahtumapaikkana. Oman tuotannon tapahtumien uudelleen aloittamisella sekä konsernin yhteistuotannoilla Verkatehtaan kulttuuritarjonta monipuolistuu ja laajenee entisestään tulevaisuudessa, mikä vaikuttaa Hämeenlinnan vetovoimaan.
Yhtiön kaupallisen toiminnan tulee olla kannattavaa, laadukasta ja kustannustehokasta. Kiinteistöjen tuotoilla katetaan kiinteistöistä aiheutuneet menot, mukaan lukien lainojen lyhennykset ja korot. Yhtiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat rahoittajille takaisin ajallaan.	Verkatehtaan liiketoiminta oli kokonaisuutena kannattavaa. Kiinteistöliiketoiminnan tuotot ylittivät kiinteistöistä aiheutuneet kokonaismenot ja mahdollistivat monipuolisen tapahtumatoiminnan Verkatehtaalla. Yhtiö suoriutui taloudellisista velvoitteistaan ja lainanlyhennyksistä, vaikka kassatilanne säilyy välttävänä.
Yhtiö ylläpitää omistamiensa ja hallinnoimiensa kiinteistöjen arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin ja käy aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa suurimmista kunnossapitohankkeista. Yhtiön investointipäätökset perustuvat riittäviin laskelmiin ja selvityksiin, ja ne toteutetaan selkeän päätöksentekomallin mukaisesti.	Vuoropuhelu investointihankkeista on kaupungin kanssa aktiivista ja säännöllistä. Opistotalon remontin alkaminen oli vuoden 2024 merkittävin kunnossapitohanke. Muiden kiinteistöjen kunnossapidossa jatkettiin niin lakisääteisiä kuin kiinteistöjen arvoa ylläpitäviä huoltotoimenpiteitä aikaisempien vuosien tavoin.
Verkatehtaan tytäryhtiö Hämeenlinnan Teatteri Oy on vahvasti ympäristössään kiinni oleva maakunnan johtava esittävän taiteen toimija. Monipuolinen ja laadukas ohjelmisto houkuttelee kävijöitä kasvavasti myös maakunnan ulkopuolelta. Yhtiö toimii	Hämeenlinnan Teatteri Oy:n profiili kehittyi ja ohjelmisto sai hyvän vastaanoton vuonna 2024. Teatterin yleisömäärä kasvoi noin 35 % ja oli 36.973 katsojaa (27.411 vuonna 2023). Rottien Pyhimys oli keväällä 2024 loppuunmyyty ja toi erityisesti kaupungin ulkopuolelta

monipuolisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	yleisöä. Teatterin yhteistyö eri esittävän taiteen toimijoiden ja kaupungin yksiköiden kanssa on aktiivista.
Verkatehdas -konserni toimii tehokkaasti ja taloudellisesti ja sopeuttaa taloutensa ja toimintansa mahdollisiin markkinatilanteen muutoksiin. Vuonna 2022 toteutetun konsernirakennemuutoksen uudet toimintamallit otetaan käyttöön siten, että muutoksen hyödyt realisoituvat mahdollisimman nopeasti.	Emoyhtiössä toteutettiin keväällä 2024 muutosneuvottelut kiinteän kulurakenteen parantamiseksi. Tytäryhtiössä aloitettiin muutosneuvottelut loppuvuodesta 2024. Konsernin kiinteä kulurakenne on nyt sopeutettu vastaamaan markkinatilanteen ja toimintaympäristön muutoksia, mutta mahdollistaa silti kannattavan kasvun tulevaisuudessa, jos markkinatilanne on suotuisa.
Kaupungin tarvittaessa maksamat avustukset kohdistuvat kummankin yhtiön kannattamattoman, mutta kaupunkikonsernille tärkeän toiminnan ylläpitämiseen. Tavoitteena on, että yhtiöiden riippuvuus kaupungin maksamista avustuksista pienenee.	Emoyhtiölle maksettu avustus käytetään kulttuuritilan ylläpitoon. Tytäryhtiölle maksettu avustus mahdollistaa Hämeenlinnan vetovoimaa ja kulttuuritarjontaa monipuolistavan esitystoiminnan toteuttamisen. Kiinteän kulurakenteen sopeuttaminen, Verkatehtaan tapahtumien lisäämisen ja konsernin yhteistuotantojen kasvatamisen myötä kasvavat yleisömäärät pienentävät pitkällä aikavälillä yhtiöiden riippuvuutta kaupungin avustuksista.
Yhtiöt huolehtivat osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.	Emoyhtiö on saanut Ekokompassi-sertifikaatin ja kehittää toimintaansa sen mukaisesti. Tytäryhtiö hakee Ekokompassi-sertifikaattia vuonna 2025.

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	2 893	3 235	4 220	4 418	4 442
- josta myynti kaupungille		1 539	1 895	2 118	2 102
Liiketoiminnan muut tuotot	1 010	1 161	1 103	1 058	1 070
- josta avustukset kaupungilta	750	750	750	750	750
Materiaalit ja palvelut	218	293	368	420	416
Henkilöstökulut	1 032	871	1 437	1 512	1 421
Liiketoiminnan muut kulut	2 052	2 569	3 320	3 132	3 017
Käyttökate	601	663	198	412	658
Poistot ja arvonalennukset	853	364	389	387	352
Liikevoitto/tappio	-252	299	-191	25	306
Rahoituserät yhteensä	-85	-76	-48	-116	-131
Tuloverot	0	0	0	0	7
Nettotulos	-337	223	-239	-91	182
Tilinpäätössiirrot	267	0	91	-23	-11
Tilikauden tulos	-70	223	-148	-114	171
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	382	-32	325	9	7
Myyntisaamiset	77	155	138	88	104
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	185	408	260	146	317
Oma pääoma yhteensä	3 265	3 488	4 183	4 069	4 240
Pitkäaikaiset korolliset lainat	3 862	3 532	2 872	2 543	2 213
Ostovelat	101	302	283	255	222
Lainojen lyhennykset	119	330	330	330	330
Vieras pääoma yhteensä	5 101	4 629	4 655	4 528	4 293
Taseen loppusumma	8 456	8 208	8 838	8 619	8 667
Investoinnit	126	40	136	164	339
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	22	19	20	21	21
Liikevaihdon kasvu %	-32,5	11,8	30,4	4,7	0,5
Oman pääoman tuotto %	-10,2	6,6	-6,2	-2,2	4,2
Quick ratio	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Omavaraisuusaste %	41,4	44,7	48,0	48,9	49,0
Muut mittarit					
Kaupungin avustuksen osuus kokonaistuotoista %	19,2	17,1	14,1	13,7	13,6
Toimitilojen vuokrausaste (pitkäaikainen vuokraus) %	97,7	96,6	96,5	97,5	100,0
Lyhytaikaisessa vuokrauksessa olevien tilojen käyttöpäivät	151	496			492
Alueen käyntikertojen lukumäärä (1 000 kpl)	214	302			411

Hämeenlinnan Teatteri Oy

Tuloslaskelma 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto	234	250	404	772	1 099
- josta myynti kaupungille		2	7	12	7
Liiketoiminnan muut tuotot	3 124	3 152	2 904	2 814	2 844
- josta avustukset kaupungilta	1 845	1 745	1 735	1 700	1 700
Materiaalit ja palvelut	325	243	377	473	545
Henkilöstökulut	1 590	1 667	1 714	2 066	2 257
Liiketoiminnan muut kulut	982	994	1 026	1 051	1 148
Käyttökate	461	498	191	-4	-7
Poistot	178	185	172	155	154
Liikevoitto/-tappio	283	313	19	-159	-161
Rahoituserät yhteensä	0	1	2	4	8
Tuloverot	0	0	0	0	
Nettotulos	283	314	21	-155	-153
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	283	314	21	-155	-153
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	816	1 176	1 174	1 139	875
Myyntisaamiset	7	5	15	1	1
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	29	342	363	207	54
Oma pääoma yhteensä	529	843	864	708	554
Pitkäaikaiset korolliset lainat	921	789	657	525	394
Ostovelat	68	109	170	88	101
Lainojen lyhennykset	132	131	131	131	131
Vieras pääoma yhteensä	1 537	1 468	1 289	1 282	998
Taseen loppusumma	2 072	2 311	2 154	1 991	1 440
Investoinnit	0	0	0	0	
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	42	39	38	40	42
Liikevaihdon kasvu %	-60,1	6,8	0	90	42
Oman pääoman tuotto %	72,8	45,9	2,7	-19,3	-22,9
Quick ratio	1,6	2,1	2,3	2,5	1,7
Omavaraisuusaste %	26,1	37,1	39,0	32,0	33,5
Muut mittarit					
Pääsylipputulot 1 000 €	213	221	357	716	1 038
Valtionosuus 1 000 €	991	955	1 164	1 207	1 135
Kaupungin avustuksen osuus kokonaistuotoista %	54,9	51,3	52,4	47,4	43,1
Katsojien lukumäärä	10 660	11 800	18 442	27 411	36 973
Kaupungin ulkopuolelta tulleiden katsojien lukumäärä					16 822
Esitysten lukumäärä	76	64	102	149	172
Esitysten täyttöaste %	60	60	52,7	66	72,7

16 Tunnuslukujen tulkinta ja laskentakaavat

Lähde: <https://www.almainights.fi/tunnuslukuopas/> (26.3.2025)

Käyttökate

Kertoo kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Käyttökateen riittävyttä arvioitaessa otetaan huomioon yrityksen rahoituskulujen, käyttöomaisuuden, poistovaatimusten ja voitonjakotavoitteen suuruus.

Käyttökate = liikevaihto + valmistus omaan käyttöön + liiketoiminnan muut tuotot - materiaalit ja palvelut - henkilöstökulut - liiketoiminnan muut kulut

Liikevoitto/-tappio (Liiketulos, EBIT)

Kertoo kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Liikevoitolla yrityksen tulee kattaa mm. rahoituskulut, verot ja voitonjako, joten sen hyvyys riippuu pitkälti sekä yrityksen velan että oman pääoman määrästä.

Liikevoitto/-tappio = käyttökate - poistot

Nettotulos

Nettotulosta pidetään yrityksen varsinaisen toiminnan tuloksena. Nettotulos on käytännössä yrityksen omistajille jäävä osuus tilikauden tuloksesta, joka toimii useimmiten mm. voitonjakopäätösten pohjana. Positiivinen nettotulos ilmaisee, että yritys on pystynyt selviytymään varsinaisella liiketoiminnallaan lainojen koroista sekä käyttöpääoman ja investointien omarahoituksesta.

Nettotulos = Liikevoitto/-tappio +/- rahoituserät yhteensä +/- verot

Oman pääoman tuotto % (ROE)

Kertoo, kuinka paljon omistajien yritykseen sijoittamalle omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana.

Erinomainen	yli 20 %
Hyvä	15 - 20 %
Tyydyttävä	10 - 15 %
Välttävä	5 - 10 %
Heikko	alle 5 %

Oman pääoman tuotto % = $100 \times \text{nettotulos (12kk)} / \text{oikaistu oma pääoma keskimäärin}$

Mikäli kyseessä on normaalista 12 kk poikkeava tilikausi, niin nettotulos jaetaan tilikauden pituudella ja kerrotaan 12 ennen tunnusluvun laskentaa. Laskentakaavan oma pääoma on tilikauden alun ja lopun keskiarvo.

Quick ratio (happotesti)

Mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillä. Tunnusluku mittaa yrityksen kassavalmiutta ja rahoituspuskurien tilaa.

Erinomainen	yli 1,5
Hyvä	1 - 1,5
Tyydyttävä	0,5 - 1
Välttävä	0,3 - 0,5
Heikko	alle 0,3

Quick ratio = $(\text{lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit}) / (\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut})$

Omavaraisuusaste

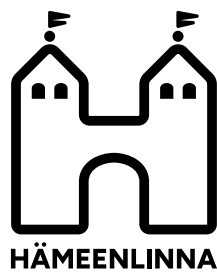
Mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla.

Erinomainen	yli 50 %
Hyvä	35 - 50 %
Tyydyttävä	25 - 35 %
Välttävä	15 - 25 %

Heikko alle 15 %

Omavaraisuusaste = $100 \times \text{omat varat} / (\text{oikaistun taseen loppusumma} - \text{tehtyyn työhön perustuvat ennakkomaksut})$

Omat varat = taseen oma pääoma + vapaaehtoiset varaukset + poistoero verovelalla vähennettynä + oman pääoman ehtoiset pääomalainat osittain

Hämeenlinnan kaupunki
Wetterhoffinkatu 2
13101 Hämeenlinna
www.hameenlinna.fi